

«ТЕХНІЧНО-СТАНДАРТИЗАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ТОВ
LLC «TECHNICAL and STANDARTIZATION INSTITUTE»

79008, м. Львів, вул. Пекарська, 44, оф. 9, тел. 0680210512

Замовник: Виконавчий комітет Червоноградської міської ради
Львівської області

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Генерального плану м. Червоноград

(Проекту змін до генерального плану м. Червонограда Львівської області)

Директор

Орловський К.С.

ЛЬВІВ - 2021

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	4
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	7
2.1. Природні умови та демографічні показники території.....	7
2.2. Об'єкти впливу на довкілля.....	23
2.3. Поточний стан навколишнього природного середовища	31
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.....	56
3.1. Аналіз проєктованих змін на території державного планування.....	56
3.2. Потенційний вплив проєктованих рішень на стан довкілля.....	64
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.....	66
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	85
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....	90
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	95

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.....	107
8.1. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися.....	107
8.2. Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка та ускладнення.....	107
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	109
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	112
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.....	113
Перелік виконавців Звіту.....	116
ДОДАТКИ.....	117
ДОДАТОК А.....	117
ДОДАТОК Б.....	119
ДОДАТОК В.....	122
ДОДАТОК Г.....	124
ДОДАТОК Д.....	125
ДОДАТОК Е.....	129
ДОДАТОК Є.....	131
ДОДАТОК Ж.....	132

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Генеральний план – містобудівна документація, що визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

Генеральний план розроблено на підставі рішення Червоноградської міської ради № 1371 від 19.09.2019 р. "Про розроблення проектів змін до генерального плану та плану зонування міста Червонограда".

Метою розроблення генерального плану міста Червоноград є:

- забезпечення дотримання державних, регіональних громадських та приватних інтересів;
- аналіз сучасного стану території міста та прилеглої зони і актуальних проблем їх містобудівного розвитку;
- комплексна оцінка ресурсного потенціалу, забудови і громадського обслуговування, інженерно-транспортної інфраструктури, ефективності використання території, демографічної ситуації, зайнятості населення, соціально-економічних передумов;
- прогнозування параметрів економічного і територіального розвитку міста;
- охорона навколишнього середовища, покращення екологічного стану та умов проживання і праці мешканців;
- визначення території спільних інтересів територіальних громад;
- визначення заходів щодо реалізації рішень генерального плану.

При розробці генерального плану враховано містобудівну документацію, програми та інші матеріали:

1. "Коригування генерального плану м. Червонограда" – ДП ДІПМ "Містопроект", Львів, 2007 р.
2. "Схему планування території Львівської області" – НДІ "Діпромисто", Київ, 2009 р..
3. "Корегування проекту районного планування Сокальського адміністративного району Львівської області" – л/ф "Діпромист", Львів, 1980 р.
4. "Історико-архітектурний опорний план, проект зон охорони пам'яток м. Червонограда Львівської області" – НДЛ-104 НУ "Львівська політехніка", Львів, 2014 р..
5. Детальні плани територій розміщення забудови та різних об'єктів на території м. Червонограда.

При розробці Генерального плану використано наступні вихідні дані:

- Завдання на розроблення генерального плану.
- Державні інтереси Львівської облдержадміністрації.

- Дані соціально-економічного стану міста.
- Дані по землекористуванню, видані землевпорядними службами.
- Картографо-геодезична основа, виконана ВП "Червоноградське бюро спеціалізованих маркшейдерських робіт ДП "Львіввугілля" у 2018 р.
- Натурні обстеження території міста.

Проект змін до генерального плану міста Червонограда відповідає:

– оперативним цілям: 4.1. Запобігання забрудненню водних ресурсів та атмосферного повітря програмі 4 “Чисте довкілля” Плану заходів з реалізації у 2021 - 2023 роках Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років, оскільки передбачає виконання ряду заходів для зменшення та усунення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення;

– технічному завданню 3.1.2.1. “Розвиток та модернізація систем водопостачання із впровадженням сучасних інноваційних технологій” Плану заходів з реалізації у 2021 – 2023 роках Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років (у новій редакції);

– положенням “Енергетичної стратегії України на період до 2035 року”, зокрема, щодо низьковуглецевого розвитку України на виконання положень та досягненні цілей Паризької кліматичної угоди, підписаної у 2015 р. та ін.

Проект змін до генерального плану розробляється у відповідності до норм ДБН Б.2.2-12:2019 “Планування та забудова територій”, ДБН Б.1.1-15-2012 “Склад та зміст генерального плану населеного пункту”, ДБН В.2.3-5:2018 “Вулиці та дороги населених пунктів”, ДБН В.2.3-15-2007 “Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів”, ДСП № 173-96 “Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів”, Законів України “Про регулювання містобудівної діяльності”, “Про основи містобудування”, “Про генеральну схему планування території України”, Земельного кодексу України, Водного кодексу України.

Генпланом також враховано містобудівні обґрунтування, детальні плани територій розміщення забудови та різних об'єктів на території Червонограда.

Генеральний план розроблений на розрахунковий термін до 2040 року. Термін дії генерального плану – безстроковий.

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки генерального плану міста Червоноград (Проект змін до генерального плану м. Червонограда Львівської області) було оприлюднено 03.09.2020 року на офіційному веб-сайті www.chervonograd-city.gov.ua.

Також Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки генерального плану міста Червоноград (Проект змін до генерального плану м. Червонограда Львівської області) було опубліковано в двох друкованих засобах масової інформації – газеті “Новини Прибужжя” від 03.09.2020 року та “Панорама” від 03.09.2020 року № 18 (Додаток А).

В процесі визначення обсягу СЕО Департаментом екології та природних ресурсів ЛОДА та Департаментом охорони здоров'я ЛОДА Червоноградській міській раді надано зауваження та пропозиції, які враховано у звіті (Додаток Б).

Впродовж встановленого терміну громадського обговорення заяви про визначення обсягу СЕО зауважень та пропозицій від громадськості не надходило (Додаток В).

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

2.1. Природні умови та демографічні показники території

Червоноград (50°23'12" пн. ш, 24°13'44" сх. д.), площею 1 779 га – місто обласного значення, розташоване на півночі Львівської області (рис. 2.1.).

Рис. 2.1. Географічне положення м. Червоноград

Місто Червоноград – районний центр Червоноградського району, створеного у липні 2020 року. Важливий центр гірничодобувної промисловості Львівсько-Волинського вугільного басейну.

Місто розташоване на відстані 70 км до обласного центру Львівської області – м. Львів та 110 км до обласного центру Волинської області – м. Луцьк.

Червоноград територіально та планувально пов'язаний із найближчими населеними пунктами (рис. 2.2.):

- на півночі – с. Добрячин;
- на сході – с. Острів;
- на півдні – смт. Гірник та с. Межиріччя;
- на заході – с. Бендюга.

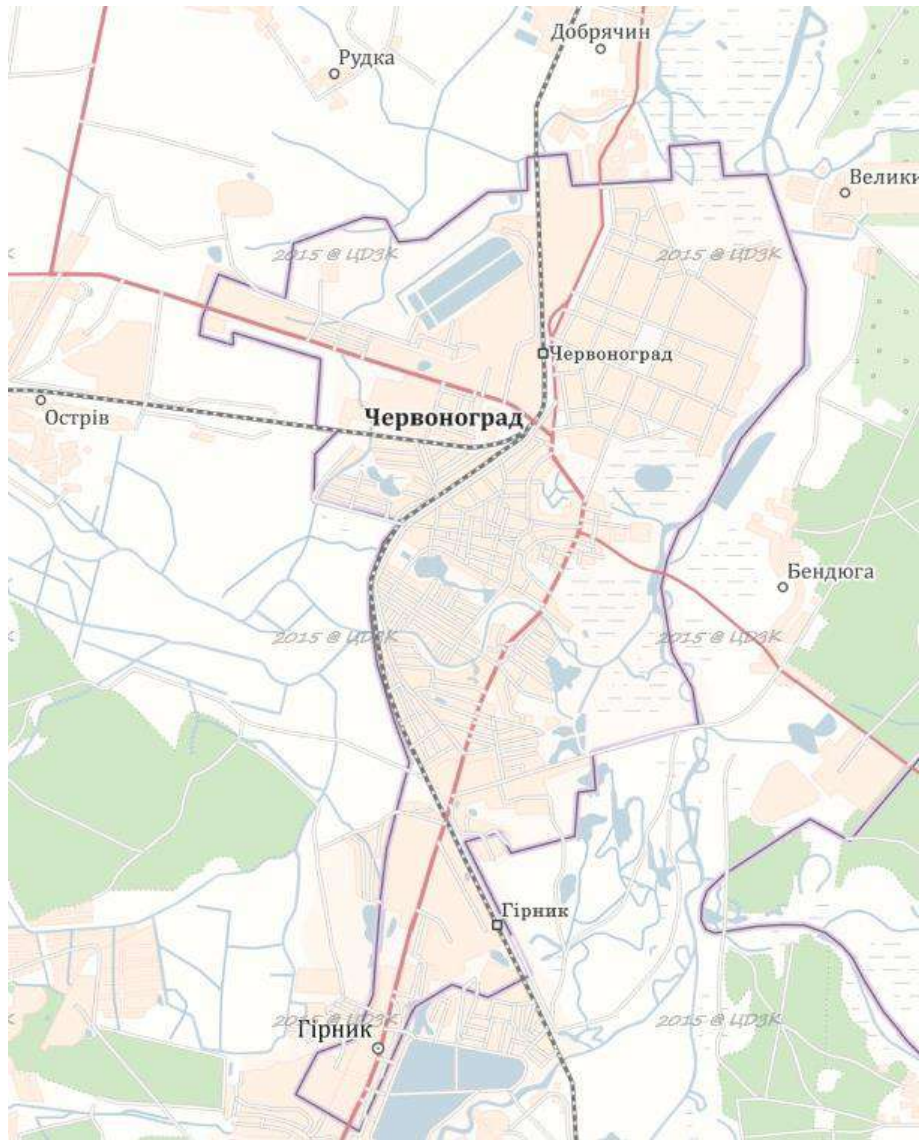

Рис. 2.2 Картосхема м. Червоноград та прилеглих територій
Рельєф

Місто Червоноград в геоструктурному відношенні розташоване в межах Львівсько-Волинської синеклізи, а геоморфологічному – в межах Малого Полісся, в Надбужанській котловині, в місці впадання в Західний Буг його приток – Солокії і Рати, що визначає низовинний характер місцевості. Середні висоти в межах міста не перевищують 200 м (рис. 2.3).

Надбужанська котловина – котловина тектонічно-ерозійного походження, видовжена з південного сходу на північний захід і межує з Розточчям (на південному заході), Львівським плато і Гологороми (на півдні), Вороняками (на сході) та Холмською і Волинською височинами (на півночі).

Південна частина котловини є мореново-зандровою або зандровою рівниною, місцями вкрита сосновими лісами. Південно-західна частина складається з пласких, паралельно розташованих пасем крейдяних

горбів, вкритих переважно лесом та відділених один від одного широкими заболоченими долинами.

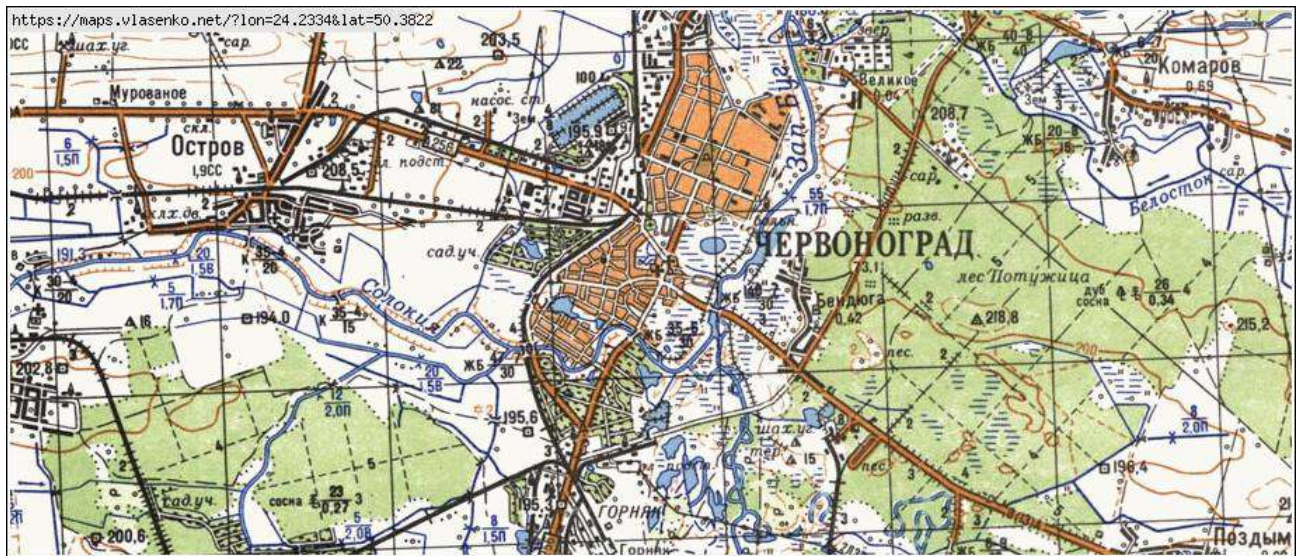

Рис. 2.3 Фрагмент топографічної карти досліджуваної території

Поверхня території являє собою слабо хвилясту терасову рівнину, що зі сходу межує безпосередньо з р.Західний Буг, яка в межах міста Червонограда приймає ліву притоку – р.Солокія.

Лівий берег Західного Бугу в межах м. Червонограда підроблений шахтою № 1 ЧГ ім. Лопатіна, а правий - шахтою № 1 ВМ до с. Бендюги включно. Підробки призвели до просядок і зниження відміток території на 1-3 м.

В геологічній будові даного району приймають участь осадові породи кам'яновугільного, юрського, верхньокрейдяного, третинного та четвертинного віку.

Кам'яновугільні відклади представлені пісковиками та глинистими сланцями, глинистими вапняками, прошарками і пластами вугілля, залягають на глибинах від 250 до 500 м.

Вище залягають верхньокрейдові відклади потужністю 200-300 м, що представлені мергелістими вапняками з прошарками мергелястих глин, окремненими вапняками, пісковиками, глинами та конгломератами.

Третинні відклади залягають над верхньокрейдяними породами, представлені глинами з прошарками пісковиків. З поверхні землі повсюдно розповсюджені четвертинні породи, які представлені пісками і супісками потужністю від 4 до 12 м.

Корисні копалини

Червоноградський гірничопромисловий район є основним регіоном видобутку вугілля у Львівсько-Волинському басейні. Він займає

центральну частину Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну. Основні природні ресурси регіону: Забузьке і Межирічанське (розроблені) та Тяглівське і Любельське (розвідані) родовища кам'яного вугілля. Експлуатація шахт розпочалася ще у 1957 році. В його межах знаходиться приблизно 70-90% балансових запасів вугілля, більше половини діючих шахт (рис. 2.4).

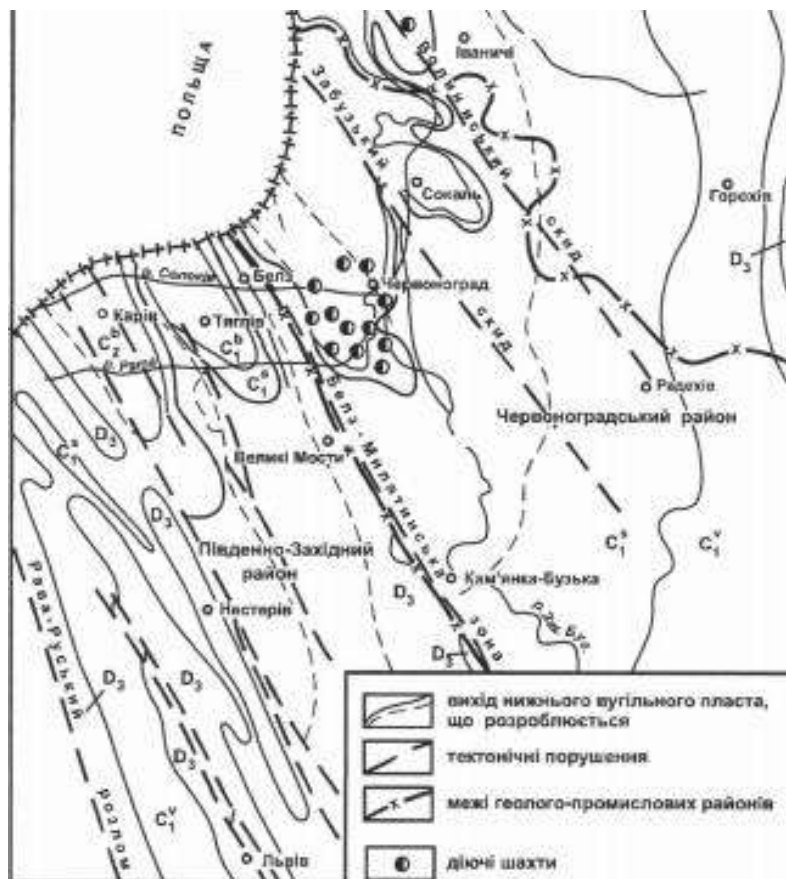

Рис. 2.4 Картосхема Львівсько-Волинського басейну (Войтович, 2017)

Безпосередньо в місті і особливо в місці давньої частини забудови залягають кам'яновугільні пласти. Відповідно, основними природними ресурсами міста Червоноград є Забузьке і Межирічанське родовища кам'яного вугілля. Перші свердловини пробурили у 1938 році. Порівняно з Донбасом, загальні показники якості вугілля нижчі, воно характеризується меншою теплотворністю та більш високою зольністю. Значну частину вугілля використовують Добротвірська ТЕС (Львівська область) та Бурштинська ТЕС (Івано-Франківська область).

Відносна одноманітність осадових порід, що виходять на поверхню, обумовила наявність тільки деяких видів будівельних матеріалів. До них належать карбонатні породи (крейда і мергель), будівельні та бетонні піски, цегляні суглинки і глина, природні кам'яні будівельні матеріали і керамзитова сировина.

Мергель як цементна сировина залягає у достатньо великих кількостях, але на даний момент не розробляється. Основною сировиною

цегляного виробництва є четвертинні лесовидні суглинки, що утворюють суцільний покрив на розмитій поверхні крейди. Суглинки розміщені у широкій смузі, яка перетинає площу басейну з півночі на південь. Досить поширені торф'яні відклади у заболочених долинах р. Західний Буг та її приток.

Небезпечні геологічні процеси

Під час підземних гірничих розробок вугілля виникають осідання поверхні, обвали в копальнях, розриви, лійки, а на великих глибинах – удари, викиди, набухання порід.

Осідання зумовлює підтоплення й заболочування багатьох ділянок поверхні землі, призводить до втрати земельних угідь і лісових насаджень, завдаючи значної шкоди господарству та промисловим об'єктам.

Згідно даних державної служби геології та надр У Львівській області в районах інтенсивного ведення гірничих робіт (Червоноградський ГПР) площа осідання становить 11,5 км², величина осідання до 2,5 м.

В районі шахти “Великомостівська”, існує загроза цілісності електропідстанції, автодороги на с. Бендюги. У районі шахти “Межирічанська” існує загроза кабелю зв'язку.

Найбільш негативні наслідки осідання земної поверхні відмічені в межах промислово-міських агломерацій, переважно у місцях проходження шахтних виробок під забудованими територіями. У зонах таких підробок знаходиться м. Червоноград.

Найбільші площі підтоплення також пов'язані з проведенням гірничодобувних робіт у Львівсько-Волинському басейні. У межах Червоноградського гірничопромислового району підтоплення найбільшою мірою проявилось у центральній частині, де зосереджена більшість промислових об'єктів і лінійних інженерних комунікацій. Підтопленою є, зокрема, територія міста Червоноград, с.Бендюги, с. Гірник, с. Соснівка.

Кліматичні умови

Червоноград розташований у вологій, помірно-теплій агрокліматичній зоні, де є достатнє зволоження ґрунту. Клімат помірно-континентальний з рисами атлантико-континентального типу, характеризується м'якістю та високою вологістю (рис. 2.4)

Середньорічна температура повітря становить +6,8°C. Середня температура у січні становить -4,2 – -4,4°C, у липні +18,0 – +18,4°C. Загальна тривалість періоду з температурою вище +10°C становить в середньому 155–160 днів на рік.

Середньорічна норма опадів становить 560–640 мм на рік. У середньому за рік у місті спостерігається 170 днів з опадами. Найбільше опадів (65%) буває влітку. Переважають снігове та дощове живлення, частка підземних вод незначна (до 10%).

Серед несприятливих кліматичних явищ – тумани, ожеледь, зливові дощі з градом, сильні вітри, весняні заморозки. На території міста панують переважно південно-західні вітри. Найбільша швидкість вітру – у листопаді–березні, найменша – у серпні.

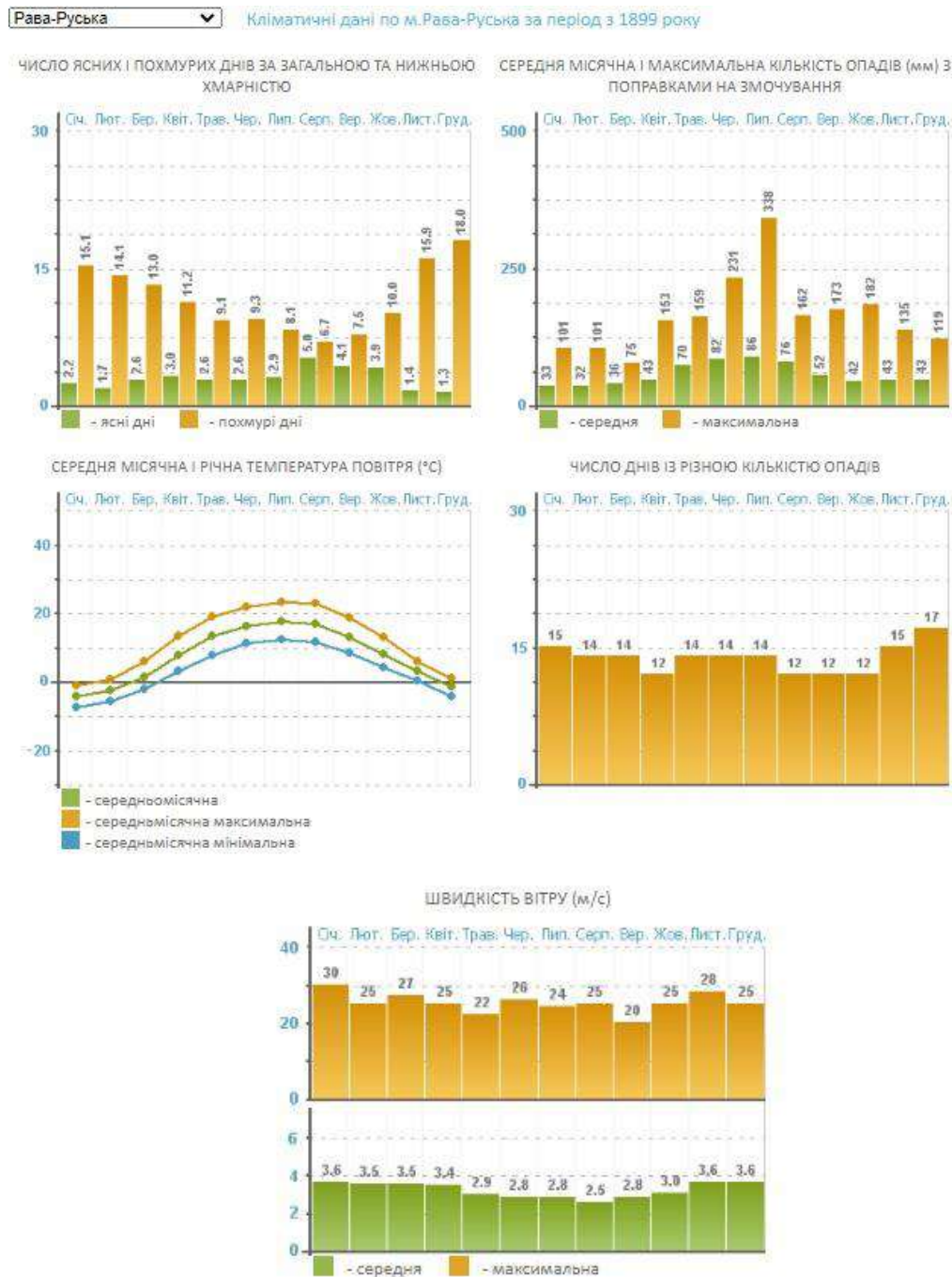

Рис. 2.4. Кліматичні показники метеостанції м. Рава-Руська (на відстані близько 60 км на південний захід від м. Червоноград)

Водні ресурси

Територіям міста Червоноград лежить в долині річки Західний Буг (рис. 2.5).

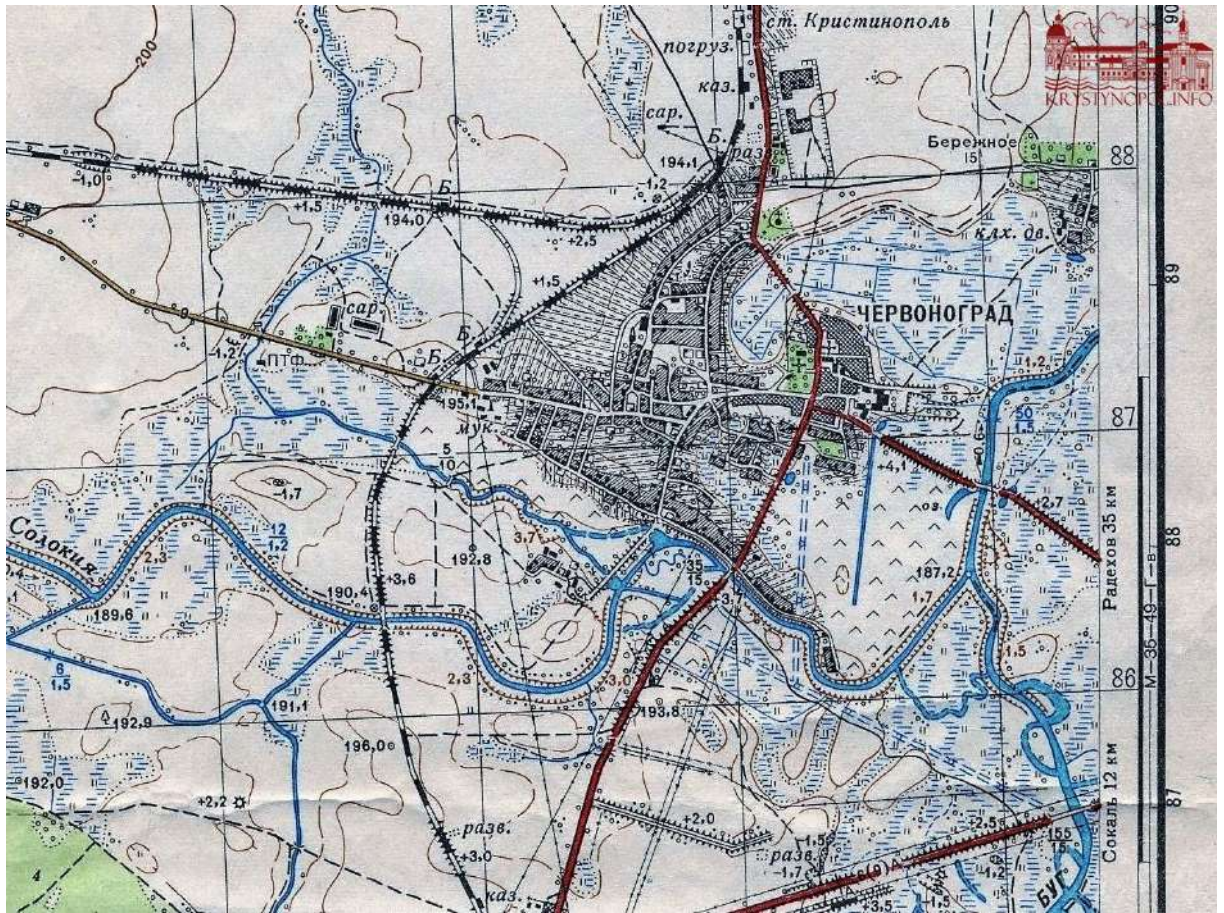

Рис. 2.5. Фрагмент картосхеми досліджуваної ділянки

Це типово рівнинна ріка з низинними берегами, замуленим дном, несталим режимом течії. Загальна довжина Західного Бугу 815 км; площа басейну – 173 300 км², падіння річки – 0,3 м/с. Глибини в середньому незначні – 1,5-3 м. Живлення річки змішане: дощове, снігове і підземне. Водний режим річки характеризується весняною повінню в багатоводні роки, низькою літньо-осінньою меженню в маловодні роки, значними дощовими паводками влітку, епізодичним підняттям рівня води в руслі взимку.

Лівий берег на якому лежить місто Червоноград – низький, рівнинний. Для цієї території характерні весняні повені та літні паводки, які часково регулюють греблі збудовані поблизу м. Червоноград.

Протяжність річки в межах міста – 5,4 км.

Одні з найбільших приток Західного Бугу – Рата та Солокія впадають в Західний Буг поблизу м. Червоноград.

Рата – річка, довжиною 76 км та площею басейну 1790 км². Витоки розташовані серед пагорбів Розточчя, протікає Надбужанською котловиною та впадає в Західний Буг на південь від м. Червонограда.

Заплава річки подекуди заболочена, вкрита лучною рослинністю. Річище звивисте, завширшки переважно 15–20 м (у пониззі до 50 м), має острови. Глибина Рати до 2,3–2,5 м. Похил річки 1,2 м/км.

Для регулювання стоку під час паводків місцями зроблено обвалування берегів.

Над Ратою розташовані міста: Рава-Руська, Великі Мости і селище Гірник, що негативно впливає на екологічний стан річки.

Солокія – річка довжиною 88 км та площею басейну 939 км², ліва притока Західного Бугу. Протікає вздовж північно-східних схилів Розточчя в межах Надбужанської котловини. Витоки розташовані на північний захід від міста Томашова, впадає в Західний Буг при південно-східній околиці міст Червонограда

Загальна довжина ріки 50 км; водозбірна площа 93 км². Ширина русла в нижній течії – 7-10 м, глибина – 0,58-0,74 м, швидкість течії – 0,4-0,6 м/сек., витрата води – 2-3,2 м³/с. Нахил поверхні потоку на цій ділянці дорівнює 40 см на 1 км. Повільна течія сприяє заболоченню її долини, яка вкрита лучною рослинністю.

Воду використовують для наповнення штучних водойм, технічного водопостачання та меліорації. Річище Солокії здебільшого відрегульоване, на окремих ділянках обваловане. Протяжність Солокії в межах Червонограда– 4,2 км.

Розташування Червонограда в долині річки Західний Буг в місці впадання лівої притоки – річки Солокія (рис. 2.6) зумовило в значній мірі несприятливі умови, які характеризуються наступними властивостями:

- високий рівень стояння ґрунтових вод на значній частині території міста, глибина залягання яких складає від 0,1 до 2,8 м; деякі території знаходяться в підтопленому стані;

- загроза затоплення понижених територій міста високими повеневими водами річок (1% забезпеченості);

- деформація поверхні землі внаслідок підроблюваності гірничими виробками території з просадками в межах міста на 1-3 м;

- наявність чисельних старичних понижень, поява безстічних ділянок, де відбувається обводнення і заболоченість.

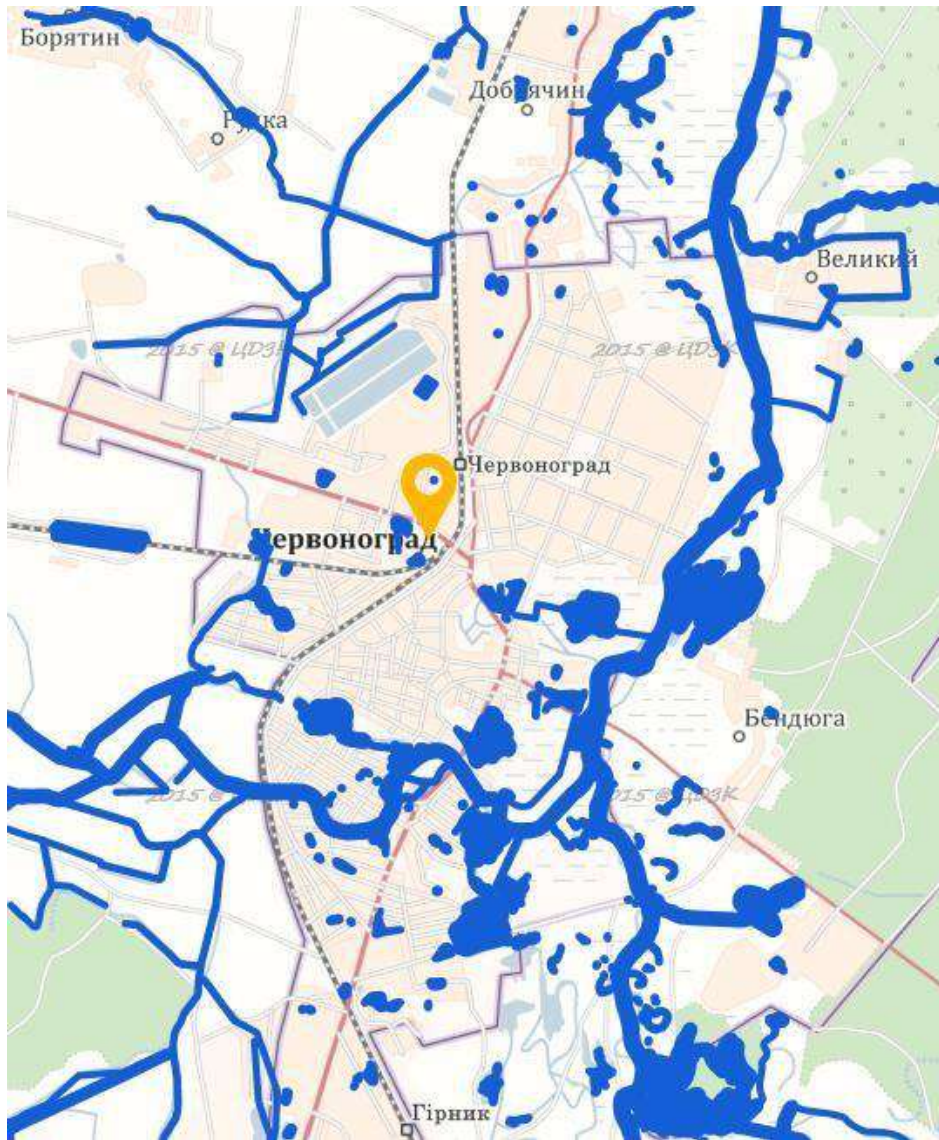

Рис. 2.6 Картосхема умовних прибережних захисних смуг в межах м. Червоноград

Інвентаризація водних об'єктів (ставків та інших водойм) управлінням водного господарства на території м. Червоноград не проводилась.

Проте, в північно-західній частині міста розташоване т. зв. Червоноградське водосховище – технічне озеро (~ 40 га), яке було створено у 1970-х роках для обслуговування відстійників шахтних вод колишньої шахти № 1.

Значна частина території м. Червонограда є характеризується високим заляганням ґрунтових вод.

Під час проходження весняної повені у 2003, 2005, 2010, 2013 роках спостерігалось підтоплення території в м. Червоноград в результаті виходу води на заплаву р. Західний Буг та р. Солокія. Періодично також спостерігається підтоплення території в м. Червоноград водами річки Солокія в старій частині міста.

На території м. Червонограда і прилеглого до нього району, залягають водоносні горизонти четвертинних і крейдових відкладів. Четвертинний водоносний горизонт міститься в супісках і суглинках, має неглибоке залягання 0,5 - 1,5 - 2,0 м. Живлення його відбувається за рахунок інфільтрації атмосферних опадів і вод крейдового водоносного горизонту.

Переважаючий склад вод четвертинного водоносного горизонту у гідрокарбонатно-кальцієвий, а де розвинена заболоченість і торф'яники – гідрокарбонатно-хлоридно-кальцієвий. Мінералізація вод змінюється від 0,25 до 0,5, рідко досягає граничних значень 0,6–0,75 г/л [Войтович].

Крейдовий водоносний горизонт міститься в мергельно-крейдових відкладах і залягає на глибині більше 10 м. Води напірні. Живлення водоносного горизонту проходить за рахунок інфільтрації поверхневих вод і ґрунтових вод четвертинного водоносного горизонту.

Незначні глибини залягання ґрунтових вод четвертинного і крейдового віку, зв'язок їх з поверхневими водами і між собою, інші причини призвели до того, що частина досліджуваної території підтоплено.

Варто зазначити, що м. Червоноград – шахтарське місто в басейні продовжується ліквідація шахт, в зв'язку з чим змінюється гідродинаміка водоносних горизонтів і можливі зміни в хімічному складі питної води (згідно попереднього прогнозу Львівсько-Волинської геолого-розвідувальної експедиції).

Ґрунти

Ґрунтовий покрив досліджуваної території, згідно карти ґрунтів України, представлений лучно-болотними ґрунтами, що сформувалися на алювіальних та делювіальних відкладах, незначні ділянки займають чорноземи глибокі на лесових породах (рис. 2.7).

До групи гідроморфних ґрунтів, які сформувалися на делювіальних та алювіальних відкладах в умовах надмірного зволоження і високого рівня ґрунтових вод, на території міста Червоноград належать лучно-болотні ґрунти, які локалізовані вздовж долини р. Західний Буг та займають найбільшу площу. Верхній шар болотяних ґрунтів містить велику кількість органічних речовин (5–3 %). Товщина шару торфу може становити 0,5–5 м і більше. Болотяні ґрунти бідні на фосфор і калій, але багаті на азот, мають підвищену кислотність.

На щільних карбонатних породах утворилися чорноземи мало-гумусні. Вони утворилися на продуктах вивітрювання крейдових порід і багаті на кальцій. Кількість гумусу в них відносно невелика – 3,5–4,2 %.

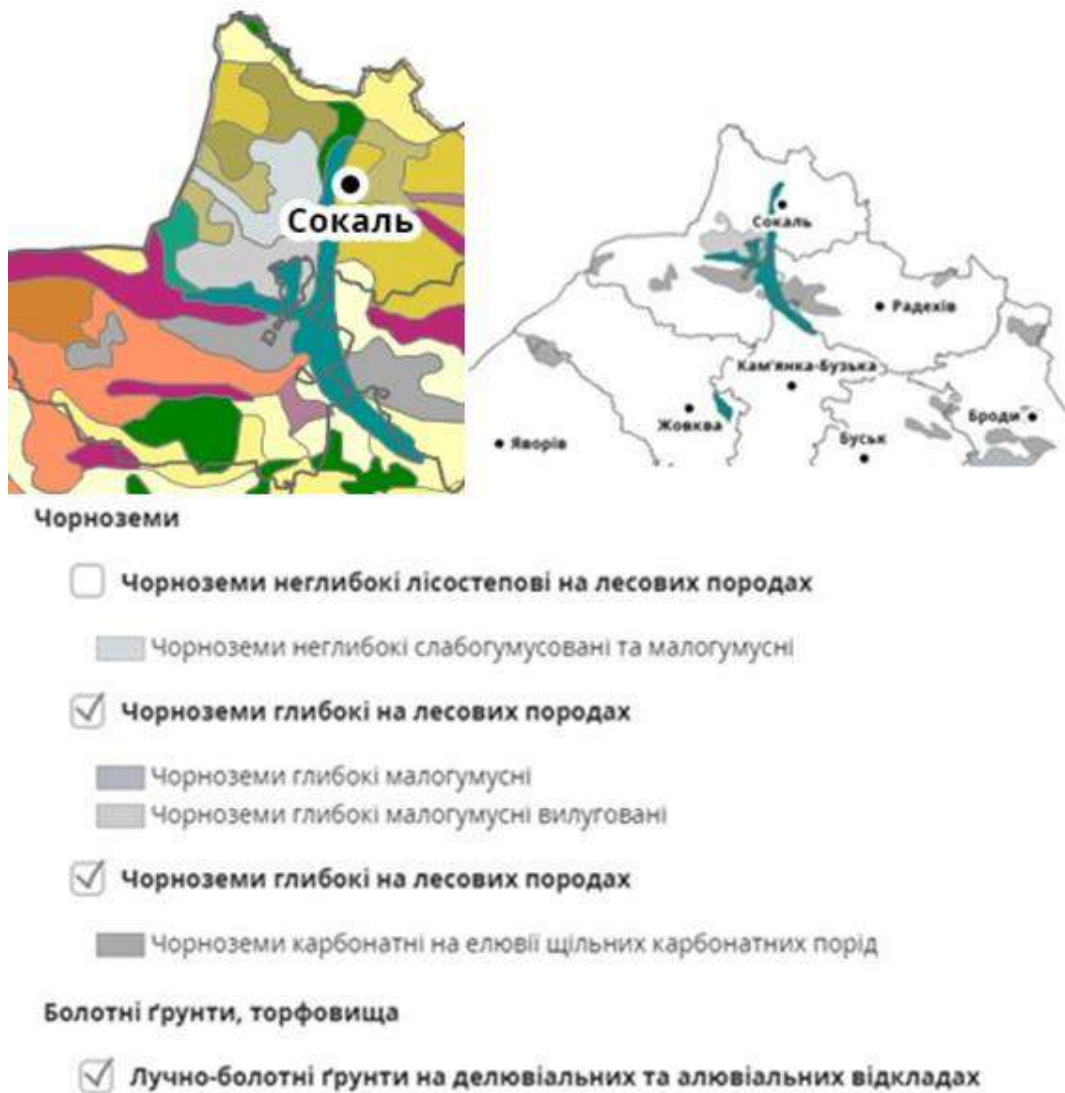

Рис. 2.7. Ґрунтовий покрив досліджуваної території

Природний ландшафт місцевості м. Червонограда є плоскорівнинним з ледь вираженою хвилястістю і локальними перевищеннями 3-6 м, 8 м.

На території міста в межах першої надзапlavної і в північно-східній частині запlavної терас наявний шар насипних ґрунтів, який складений будівельними і промисловими відходами, а також породами відвалів і териконів.

Біорізноманіття

Досліджувана територія належить до Рава-Русько-Радехівсько-Бродівського геоботанічного району Малополюського округу. Малополюський геоботанічний округ – це частина Польської геоботанічної підпровінції. У складі флори переважають бореальні та неморальні види з домішкою ментально європейських.

Із типів природної рослинності найпоширеніші ліси (соснові, дубово-соснові, подекуди грабово-дубово-соснові, дубові, грабово-дубові, вільхові, ясеневі), дещо менше – луки та болота. Трапляються також

заплавні луки, зокрема справжні різнотравно-злакові з формаціями костриці лучної, мітлиці, тонконога лучного, менш поширені торф'яністі луки щучникові, молінієві, дрібноосокові, з осокою чорною, просоподібною та жовтою, болотисті злаково-осокові й осокові. Болота займають в основному широкі долини невеликих річок. Болота торфові, майже виключно евтрофні, осокові та осоково-гіпсові.

Території навколо Червонограда займають сільськогосподарські та природні кормові угіддя. На понижених територіях поширені заплавні луки, де переважають злаково-різнотравні травостої і крупноосочники. Найнижчі перезволожені ділянки річкових заплав вкриті болотистими і торф'янистими луками, де панують різні види високотрав'я, очерет, осоки тощо.

Територія міста належить до Західноволинського зоогеографічного району, який охоплює Мале Полісся. Видами-індикаторами тут можна вважати: вугра річкового, ропуху очеретяну, черепаху болотяну, тетерюка, рябчика, лелеку чорного, турухтана, кроншнепа великого, дупеля, лебедя тундрового, полівку-економку, лося і зубра (Татаринів К. Фауністичне розмаїття Львівщини).

На забудованих територіях Червонограда у зв'язку з високою освоєністю територій, природної рослинності майже не залишилося. В місті основними породами зелених насаджень є: каштан, липа, клен, акація тощо.

Рослинність породних відвалів вугільних шахт Червоноградського гірничопромислового району формується залежно від фізико-хімічних властивостей сумішей гірських порід териконів, мікрокліматичних особливостей місцевості їх розташування та ступеня деструкції девастованого ландшафту.

Загалом, на не рекультивованих породних відвалах шахт Червоноградського гірничопромислового району спочатку відбувається самозаростання деревними породами-піонерами, переважно за участі берези повислої, осики та сосни звичайної. Згодом під наметом дерев поступово формується трав'яні та чагарникові угруповання. На рекультивованих відвалах на основі розроблених проектів рекультивації можуть здійснювати як сівбу трав, так і садіння деревно-чагарникової рослинності (Геник Я.В., Стасюк О.Ю. Склад та структура флори породних відвалів шахт Червоноградського гірничопромислового району).

У складі рослинного покриву недіючих рекультивованих і не рекультивованих відвалів власне деревно-чагарникові види мають надзвичайно вагоме значення, оскільки їх кореневі системи найкраще закріплюють схили цих відвалів та запобігають інтенсивному розвитку ерозійних процесів.

Найбільш поширеними видами недіючого не рекультивованого відвалу шахти “Межирічанська” є: береза повисла, сосна звичайна, осика, верба козяча, терен звичайний, а також трави – зірочник ланцетолистий, лобода біла та кропива дводомна.

Природно-заповідний фонд

За наявною в департаменті інформацією, територія в межах генерального плану м. Червоноград Львівської області не належить до територій та об’єктів природно-заповідного фонду.

Водночас зазначаємо, що Департаментом відповідно до клопотання Червоноградської міської ради ведеться робота над створенням ботанічної пам’ятки природи місцевого значення “Сосна графів Вишневських” площею 0,025 га, яка розташована за адресою: вул. Пушкіна, 12, м. Червоноград Львівської області.

Інформація щодо наявності рідкісних та зникаючих видів флори і фауни та таких, що віднесено до Червоної книги України в межах генерального плану м. Червоноград Львівської області у Департаменті відсутня (Додаток Г).

Найближчий об’єкт природно-заповідного фонду розміщений на відстані орієнтовно 5 км від м. Червоноград – лісовий заказник місцевого значення “Великий ліс”, площею 1649 га (рис. 2.8).

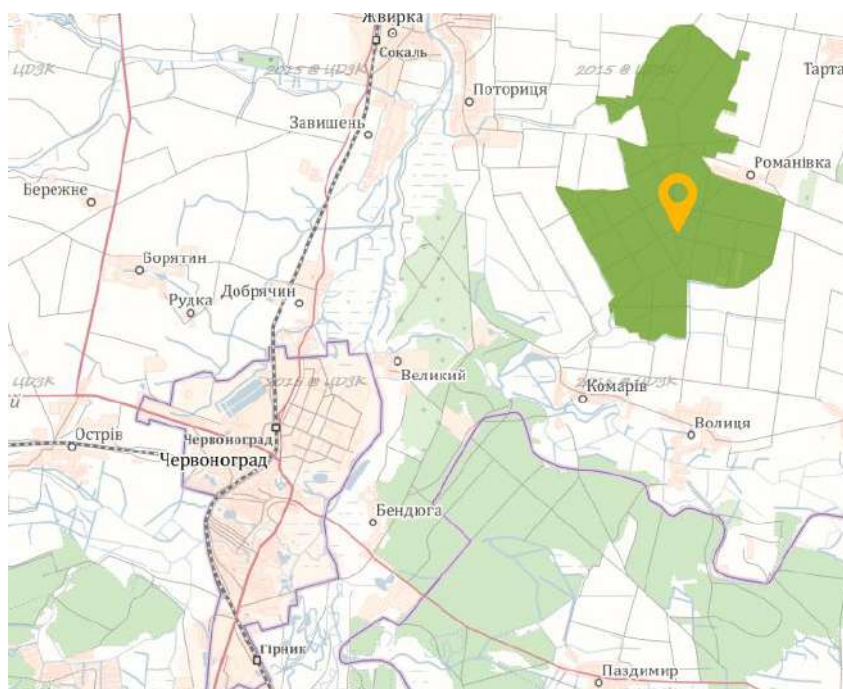

Рис. 2.8 . Розміщення об’єкта природно-заповідного фонду відносно м. Червоноград

Території Смарагдової мережі України в межах м. Червоноград відсутні (рис. 2.9).

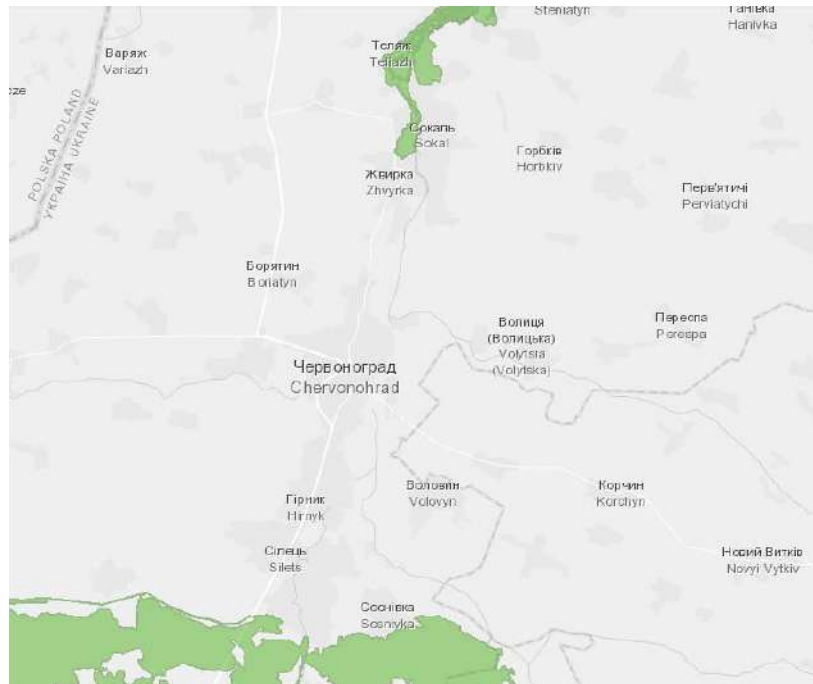

Рис. 2.9 Розміщення об'єктів Смарагдової мережі України відносно м. Червоноград

Найближчі території Смарагдової мережі розміщені на відстані орієнтовно 6 км – назва території: Volotnia (Код території: UA0000180; Площа, га: 22236; Кількість видів птахів: 26; Кількість інших видів: 18; Кількість типів природних оселищ: 16; Біогеографічний регіон: Континентальний) та 7 км – назва території: Sokalskyi (Код території: UA0000248; Площа, га: 894; Кількість видів птахів: 27; Кількість інших видів: 6; Кількість типів природних оселищ: 10; Біогеографічний регіон: Континентальний).

Чисельність та стан здоров'я населення

Згідно даних Управління Статистики Львівської обласної державної адміністрації, станом на 1.01.2021 р. чисельність населення м. Червонограда становила 65 180 осіб., щільність населення практично 37 ос/га.

В таблиці 2.1 наведена динаміка чисельності населення м. Червоноград, згідно даних переписів населення та існуючий стан.

За чисельністю населення Червоноград належить до середніх міст (від 50 до 100 тис. осіб). В системі населених місць Львівщини м. Червоноград займає 3 місце по чисельності населення серед 78 міських поселень області.

Таблиця 2.1

Динаміка чисельності населення міста Червоноград

Рік	Чисельність населення, тис. ос.
1970	43,9
1979	54,8
1989	72,1
2001	70,5
2017	67,22
2018	66,88
2019	66,50
2020	65,87
2021	65,18

В таблиці 2.2. наведено демографічні показники міста з 2015 по 2019 рр.

Таблиця 2.2

Демографічні показники

	Абсол. число					Показник на 1000 нас.				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Народилося	851	751	616	495	501	10,40	9,22	7,59	7,12	1,69
Померло	938	898	875	816	814	11,46	11,02	10,78	11,74	11,79
Природний приріст	-87	-147	-259	-321	-313	-1,06	-1,8	-3,19	-4,62	-4,53

На даний час трудові ресурси м. Червонограда становлять орієнтовно 35,2 тис. осіб (54 % від кількості населення міста), з них 25,4 тис. осіб (39%) зайнято в суспільному виробництві (виробнича і невиробнича сфера).

Чисельність зайнятих на виробничих підприємствах міста складає більше 12 тис. осіб, з них ~ 3 тис. осіб проживають в прилеглому до міста районі, а частина населення працездатного віку (до 3 %) працює за межами Червонограда.

Значна частина населення працездатного віку зайнята в мережі об'єктів соціальної сфери міста (~9 тис. осіб), на об'єктах підприємницької діяльності, в домашньому господарстві.

У таблиці 2.3. та 2.4 наведено показники загальної захворюваності по місту із найменуванням класів та окремих хвороб. В Червонограді переважають хвороби органів дихання, які найчастіше пов'язані зі станом довкілля, а зокрема атмосферного повітря. Також вказано показники поширеності хвороб серед дитячого та дорослого населення міста, які впродовж останніх років характеризуються переважно від'ємною динамікою.

Загальна захворюваність по місту із найменуванням класів і окремих хвороб

Вид захворювання	2015	2016	2017	2018	2019
Усі хвороби	58381	60433	58508	55425	53049
<i>у тому числі</i>					
Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	1731	1725	2002	2184	1801
Новоутворення	1024	782	711	784	660
Хвороби крові, кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	213	231	151	111	187
Хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	525	638	414	331	329
Розлади психіки і поведінки	389	364	387	393	284
Хвороби нервової системи	1251	1094	1230	1025	970
Хвороби ока та придаткового апарату	5932	7140	6703	6626	6890
Хвороби вуха та соскоподібного відростка	1845	1629	2218	2062	2045
Хвороби системи кровообігу	4028	3757	3303	3116	2884
Хвороби органів дихання	23746	27810	23735	23200	21847
Хвороби органів травлення	3103	2435	2433	1822	2538
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	3299	2901	3367	4177	3920
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	3903	3958	3968	2914	2500
Хвороби сечостатевої системи	2046	2066	3299	2417	2286
Вагітність, пологи та післяпологовий період	788	475	521	446	667
Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	80	63	55	47	48
Уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	55	58	25	22	58
Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені під час лабораторних та клінічних досліджень, не класифіковані в інших рубриках	98	105	116	140	164
Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	4325	3202	3870	3608	2971

**Показники поширеності та захворюваності хвороб серед
дорослого та дитячого населення міста**

Вікова приналежність	Поширеність			Захворюваність		
	Абс. число	Показник	Динаміка	Абс. число	Показник	Динаміка
2015						
Діти 0 -17 років	29352	2041,59	-2,43	20983	1459,48	-2,35
Дорослі 18 р. і старші	104581	1549,97	-1,85	37398	554,24	-8,12
ВСЬОГО	133933	1636,26	-1,97	58381	713,24	-6,11
2016						
Діти 0 -17 років	33574	2324,26	+13,84	24930	1725,86	+18,25
Дорослі 18 р. і старші	103781	1548,69	-0,08	35503	529,80	-4,41
ВСЬОГО	137355	1686,23	+3,05	60433	741,90	+4,02
2017						
Діти 0 -17 років	30762	2137,88	-8,02	22550	1567,17	-9,19
Дорослі 18 р. і старші	102934	1541,99	-0,43	35958	538,66	+1,17
ВСЬОГО	133696	1647,66	-2,29	58508	721,05	-2,81
2018						
Діти 0 -17 років	29387	2009,50	-5,98	21597	1476,82	-5,77
Дорослі 18 р. і старші	94879	1435,56	-6,90	33828	511,83	-4,98
ВСЬОГО	124266	1539,55	-6,56	55425	686,67	-4,77
2019						
Діти 0 -17 років	26545	1815,91	-9,63	19449	1330,48	-9,91
Дорослі 18 р. і старші	89498	1364,53	-4,95	33600	512,28	+0,09
ВСЬОГО	116043	1446,76	-6,03	53049	661,40	-3,68

2.2. Об'єкти впливу на довкілля

Місто Червоноград належить до історичних населених пунктів (Постанова КМ України № 878 від 26 липня 2001 р. "Про затвердження списку історичних населених місць України"). Час заснування міста (Кристинопіль) – 1692 рік.

Старе місто виникло на підвищеному "півострові", оточеному заплавою річки Західний Буг, і сформоване переважно малоповерховою та садибною забудовою.

В межах історичного ядра міста (Кристинополя) розташовано ряд цінних споруд та ансамблів, пам'яток архітектури, які разом з історичною планувальною структурою утворюють цілісне історико-архітектурне середовище.

До таких об'єктів належать:

1. Комплекс споруд Василянського монастиря. Церква Св. Юра.
2. Комплекс споруд Бернардинського монастиря. Церква Св. Володимира
3. Палац Потоцького (музей історії релігії).

В місті наявні пам'ятки монументального мистецтва, історії та культури місцевого значення

Розбудова нової частини Червонограда почалася у 1953 році, що було пов'язано із розвитком вугледобувних підприємств – Великомоствівських шахт. Планувальна структура міста характерна особливостям містобудування радянського періоду. Забудова міста 50 і 60 років сформована 2, 3, 4-поверховою забудовою, у 70 і 80 роки – переважно 5, 9-12-поверховою.

Периферійні частини міста забудовані індивідуальною житловою забудовою та зайняті масивами садовничих ділянок.

Житлова забудова в Червонограді займає приблизно 289 га, щільність житлової забудови становить ~ 230 ос./га.

В м. Червонограді розташовані установи та підприємства обслуговування міжселенного та міського значення. Переважна їх більшість зосереджена в центральній частині міста.

Сформована мережа об'єктів культурно-побутового призначення налічує 11 закладів культури: 8 бібліотек, школа мистецтв, музична школа, Народний дім, спорткомплекс "Шахтар", скейтпарк.

Червоноград забезпечений централізованим водопостачанням, водовідведенням, газопостачанням, електропостачанням та засобами зв'язку.

Водопостачання м. Червонограда здійснюється з районного водопроводу, до якого підключені м. Соснівка, смт. Гірник та села Бендюга, Межиріччя, Сілець, Острів, Борятин.

В дану систему водопостачання подається вода з водозаборів: Бендюзького, Межирічанського, Правдинського, де пробурено 41 свердловина (з них на даний час планується здійснити тампонування 18 свердловин) і затверджені запаси підземних вод яких складають 27,5 тис. м³/добу. За даними КП "Червоноградводоканал" сумарний водовідбір складає 12,7 тис. м³/добу.

На водозабірних спорудах збудовані резервуари питної води з резервуарним парком сумарно приблизно 15,2 тис. м³, з яких вода насосними станціями другого підйому подається у водопровідну мережу.

В межах м. Червонограда знаходиться Межирічанський водозабір, де пробурено 4 свердловини, затверджені запаси яких складають 6,8 тис. м³/добу, а водовідбір становить 3,5 тис. м³/добу. На даному водозабірні встановлено 2 резервуари питної води об'ємом 3 280 м³. З водозабірних споруд Межирічанського водозабору вода у районну мережу подається по двох водогонах, а далі до споживачів – по водопроводах.

Для водозабірних споруд з підземних джерел встановлені I-й, II-й, III-й пояси зони санітарної охорони з відповідним режимом користування територіями в межах вказаних зон: зони суворого режиму та двох зон спостережень.

У м. Червонограді існує централізована система каналізації, мережею якої, згідно вихідних даних, охоплено приблизно 70 % забудови, оскільки індивідуальна забудова каналізована не повністю.

Побутові стічні води по мережі самопливно-напірної каналізації за допомогою каналізаційних насосних станцій, відводяться на міські очисні споруди каналізації, які розташовані на земельній ділянці, площею 21,5 га, що за межами м. Червонограда в селі Добрячин. Каналізаційні очисні споруди розраховані на механічне повне біологічне очищення з мулистими майданчиками, були споруджені у 70-х роках, впродовж 2018–2020 років були реконструйовані з модернізацією обладнання. Продуктивність їх становить 35 тис. м³/добу. Згідно вихідних даних загальна кількість стічних вод, що поступає від каналізованих об'єктів та забудови у мережу каналізації міста, складає 12 тис. м³/добу.

Після очистки і знезараження стічні води по колектору відводяться у річку Західний Буг.

В південно-західній околиці м. Червонограда (за межами міста) північніше шахти “Межирічанська” розташовані каналізаційні очисні споруди повного біологічного очищення “Гірник”, продуктивністю 4,3 тис. м³/добу. Дані КОС приймають стоки від шахт “Великомостівська”, “Межирічанська” і “Відродження”, а також від смт. Гірник. Скидання очищених стоків здійснюється по колектору в річку Рата.

КОС “Гірник” розташовані в оточенні ділянок індивідуального садівництва та особистих селянських господарств. Житлова і громадська забудова в районі даних КОС відсутня.

Населення неканалізованої забудови користується септиками і дворовими вбиральнями із вигрібними ямами, нечистоти з яких вивозяться спеціальним транспортом на КОС.

Загалом система водовідведення характеризуються надмірним енергоспоживанням. Через скорочення підприємств, потужність і продуктивність окремих каналізаційних насосних станцій значно

перевищує поточні роботи, більшість з них потребують реконструкції. Каналізаційні мережі прокладені на підроблених територіях та на підсипаних, на яких часто утворюються деформації, що приводить до аварій в мережі.

Згідно техніко-економічних показників, кількість стоків м. Червоноград на існуючий період становить 15,6 тис. м³/добу.

У м. Червонограді організована закрыта і відкрита дощова каналізація. В старій частині м. Червонограда поверхневі води по рельєфу відводяться у канали та водойми. На вул. Забузькій біля дамби споруджена насосна станція, яка з дощоприймальної водойми перекачує воду в р. Солокію.

В новій частині міста діє система закрытої мережі дощової каналізації. Споруди для очищення дощових стоків в місті відсутні. Випуски поверхневих вод здійснюються в річку Західний Буг у чотирьох місцях.

На території житлових районів міста існує система дренажної каналізації. Дренажні води відводяться у дренажну насосну станцію, яка перекачує їх в колектор дощової каналізації.

Централізованим теплопостачанням в місті забезпечуються квартирна багатоповерхова житлова забудова, громадські об'єкти. Теплопостачання здійснюється від районних, групових та індивідуальних котелень, а також поквартирних газових водонагрівачів. Централізованим теплопостачанням охоплено донедавна було охоплено 90 % сучасної забудови міста.

Згідно даних КП "Червоноградтеплокомуненерго" на даний час в місті діють 4 котельні, загальною теплопродуктивністю 220 Гкал/год (250 МВт). У зв'язку із довготривалою експлуатацією обладнання котелень, їх знос становить 60 %. Проте в місті, в рамках бюджетної програми "Державна підтримка заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату" заплановано встановлення індивідуальних теплових пунктів в навчальних закладах.

Житлові будинки садибної і малоповерхової забудови та частина об'єктів обслуговування мають пічне опалення на газовому паливі або поквартирне водяне від місцевих водонагрівачів. Виробничі підприємства використовують власні джерела теплової енергії переважно на газовому паливі.

Плановою системою санітарної очистки місто охоплено повністю (100 %). Обсяг утворення твердих побутових відходів – 100 тис. т/рік. Вивіз сміття здійснюється на підприємство промислової переробки

побутових відходів, яке є на балансі КП “Комунальник” і розташоване поблизу шахти “Великомостівська” на території, площею ~ 7,2 га.

Згідно даних Стратегії поводження з твердими побутовими відходами у Львівській області до 2030 року станом на 2017 рік КП “Комінальник” у м. Червоноград займало площу 4,6116 га, з яких площа занята під робочими картами захоронення ТПВ – 2,67 га. Комунальне підприємство має земельний акт, паспорт МВВ, проект на полігон, дозвіл на викиди в атмосферу, однак на підприємстві відсутній дозвіл на спец водокористування. Під’їз до полігону здійснюється твердим асфальтобетонним покриттям. Територія полігону огорожена, полігон облаштований сміттесортувальною лінією, вагами, дезінфекторами для коліс, КПП та має укладену угоду для здійснення радіометричного контролю.

Полігон КП “Комунальник” забезпечений інженерними мережами (електрика, водопостачання, водовідведення), гідротехнічними спорудами від затоплення, системою збирання та відведення фільтрату, обвідним ровом для фільтрату. Однак, станом на 2017 рік підприємство потребує проекту рекультивації та системи збирання та вилучення біогазу, який складається в основному з метану (40–60 %) та вуглекислого газу (20–40%), він є вогнебезпечним і задушливим. Неконтрольований полігонний газ мігрує до приполігонних територій, викликає пожежі, вибухи, удушення або пошкоджує рослинність.

Потрапляючи в атмосферу полігонний газ є дуже шкідливим парниковим газом, в основному через вміст метану, який є більш сильнодіючим парниковим газом, ніж вуглекислий газ.

Відповідно до Директиви Ради ЄС 99/31/ЄС від 26 квітня 1999 року “Про захоронення відходів на полігонах”, полігонний газ має збиратися на всіх полігонах, де розміщується біомаса, оброблятися та використовуватися для виробництва електроенергії та/чи тепла. Зібраний газ, що не використовується повинен спалюватись.

Основним містоутворюючим фактором Червонограда є промисловість. Місто розвивалось на основі паливної промисловості – діяльності шахт з видобутку кам’яного вугілля. Сучасна промисловість м. Червоноград має багатогалузевий характер, галузями спеціалізації якої є гірничодобувна, легка та харчова промисловість, металообробка, машинобудування, виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, виробництво меблів та інші галузі. Найпотужнішими серед промислових підприємств є:

– ДП “Львіввугілля”, що включає 6 діючих шахт, які видобувають енергетичне вугілля, а також 15 допоміжних підприємств. На території міста розташовані:

- ВП "Шахта "Великомостівська", яка введена в експлуатацію у 1958 р. Проектна потужність шахти – 450 тис. т. Виробнича потужність станом на 1.01.2021 р. – 155,9 тис. т в рік.
- ВП "Шахта "Межирічанська, яка діє з 1959 р. Проектна потужність – 750 тис. т. Виробнича потужність станом на 1.01.2021 р. - 241,9 тис. т в рік.
- ВП "Шахта "Червоноградська", яка введена в експлуатацію у 1971 р. Проектна потужність шахти – 900 тис. т. Виробнича потужність станом на 1.01.2021 р. – 207,4 тис. т в рік.

Загалом за 2020 рік червоноградською групою шахт вироблено 605,2 тис. т рядового вугілля, що на 80,2 млн. грн. більше, ніж у 2019 році.

Відходи вуглевидобутку (терикони, відвали) займають велику частину території цих підприємств, є статичним навантаженням на земну поверхню і забруднюють ґрунти. Внаслідок шахтних підробок відбувається деформація поверхні землі. Просідання земної поверхні призводить до зміни нахилу рельєфу, зміщення ґрунтових вод, підтоплення ділянок, виникнення аварійних ситуацій на інженерних комунікаціях.

В північно-західній частині міста знаходиться відстійник шахтних вод ДП "Львіввугілля" шахти "Червоноградська".

– ПрАТ "Червоноградський завод залізобетонних виробів".

– ТДВ "Червоноградський завод металокопункцій" – найбільший завод металокопункцій на Західній Україні та лідер по виробництву зварного та пресованого решіткового настилу.

– ТзОВ СУАП "Термобуд" – виготовляє будівельні матеріали і металокопункції (сандвіч-панелі) тощо.

– ПП "Застава" – підприємство, що здійснює виробництво бетону і блоків, тротуарної плитки, бруківки, а також будівельних виробів з пластмас.

– ТзОВ "Євро-Дах" виготовляє будівельні металеві вироби з чорних металів або алюмінію, конструкції, плити, панелі, металочерепицю та профнастил.

– ПАТ "Зміна" – одночасно з виготовленням спецтехніки на підприємстві освоєно виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації, обладнання зв'язку, електронної апаратури побутового призначення.

– підприємства легкої промисловості: ПрАТ "ВАТ Калина", ТОВ "Дюна-Веста", ТзОВ СУАП "Полінет".

– ТзОВ "Енерголіс", що здійснює лісопильне виробництво, а також виробництво будівельних виробів з пластмаси.

- ТзОВ СУАП "Євроком" виробляє віконні конструкції та блоки.
- ТзОВ "ВМВ Холдинг" – виробник серійних корпусних меблів, входить в десятку найбільших виробників корпусних меблів в Україні.
- СП "Київ-Захід" у складі якого є сучасний хлібозавод.
- ТзОВ "Агро-інвест" успішно здійснює діяльність з виробництва м'яса, м'ясних і ковбасних продуктів.
- ТзОВ "Червоноградська міська друкарня".
- КП "Комунальник" – підприємство, що надає послуги із благоустрою; вивіз і захоронення твердих побутових відходів; реалізація вторсировини; ремонт доріг.
- КП "Червоноградводоканал" надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- КП "Червоноградтеплокомуненерго" надає послуги з централізованого опалення для об'єктів соціально-культурного призначення.

Виробничі підприємства і об'єкти зосереджені в північно-західній та південній промзонах. Низка виробничих і комунально-господарських підприємств розташовані в сельбищній зоні, а також поблизу центру.

Основними вулицями міста, якими здійснюються зв'язки промислових підприємств, організацій та виходи на зовнішні напрямки, є вулиці: Львівська, Хмельницького, Промислова, Радехівська, Гоголя.

Внутрішні транспорту зв'язки забезпечує особистий транспорт громадян (приблизно 18 тис. легкових індивідуальних автомобілів) та організовані міські автобусні маршрути вздовж вулиць Львівська, Заньковецької, Хмельницького, Травнева, Св. Володимира, Грушевського, Івасюка, Стуса, пр. Шевченка, Мазепи, Бандери тощо. Рівень автомобілізації в місті становить приблизно 275 легкових автомобілів на 1000 мешканців.

Зовнішні транспортні зв'язки міста забезпечуються залізничним та автомобільним видами транспорту.

У місті розташована вузлова проміжна залізнична станція "Червоноград" Львівської залізниці, яка є вузловою на з'єднанні двох одноколійних ліній: Сапіжанка – Ковель і Червоноград – Рава-Руська. Також через станцію проходять 6 пар приміських потягів, а також до 20 пар вантажних поїздів. Пасажирські перевезення станції у 2020 році склали 37 тис. осіб. Вантажообіг залізничної станції за 2020 рік склав 297 тис. т. Основні вантажі: кам'яне вугілля, сільськогосподарська продукція, будівельні матеріали, меблі, щебінь.

Через Червоноград проходять автомобільні шляхи: регіональна автодорога державного значення Р-15 Ковель–Володимир–Волинський–Червоноград–Жовква та територіальні автодороги Т-1410 Червоноград–Радехів–Броди і Т-1412 Червоноград–Сокаль та обласна автодорога О-141604 Червоноград–Перетоки. Вони проходять по вулицях: Львівська, Промислова, Хмельницького, Гоголя.

Інтенсивність руху транспорту по автодорозі Р-15 складає приблизно 4500 автомобілів за добу. Інтенсивність руху по автодорозі Т-1410 в межах міста складає приблизно 1000 авт./добу. Інтенсивність руху по автодорозі Т-1412 в місті складає приблизно 1500 авт./добу.

У місті функціонує автостанція, через яку здійснюються міжміські перевезення.

Вантажні перевезення забезпечуються також виробничими підприємствами та підприємцями-перевізниками. Рух вантажного автотранспорту здійснюється по вулицях Львівська, Хмельницького, Промислова, Радехівська та по автомобільних дорогах Р-15, Т-1410 і Т-1412.

В Червонограді розвинена мережа об'єктів технічного обслуговування автотранспорту, яке здійснюється на станціях технічного обслуговування і об'єктах автосервісу, розташованих по вулицях Львівська, Промислова. На вул. Хмельницького, Бандери працюють автомийки.

Заправлення паливом автотранспорту здійснюється на автозаправних станціях, розташованих по вулицях Львівська, Промислова, Хмельницького. Крім того, в місті на вул. Радехівській, 1 функціонує газова автозаправна - АГНКС "УкрАвтоГаз".

В центральній частині міста на вул. Хмельницького наявне старе недіюче кладовище (останні поховання датовані 1958 роком). Поховання здійснюються на новому кладовищі, що облаштоване поблизу села Бендюга.

До підприємств і об'єктів, від яких не дотримані відстані до житлової забудови та санітарно-захисні зони яких найбільше охоплюють селитебну територію, належать:

- залізниця Львів – Ковель (нормативна СЗЗ-100 м);
- автошлях Р-15 (нормативна СЗЗ-50 м, фактична СЗЗ має бути визначена з урахуванням забезпечення нормативного рівня забруднення повітря);
- автотранспортне підприємство (АТП 14628) на вул. Св. Володимира (СЗЗ-100 м);

- ПрАТ "ВАТ "Калина", ТзОВ "Червоноградська міська друкарня" (нормативні СЗЗ-50 м);
- повітряна ЛЕП напругою 110 кВ (охоронна зона – 20 м від крайніх дротів в кожную сторону).

В Червонограді та на прилеглих до міста територіях в зонах шкідливого впливу знаходяться колективні сади.

Ландшафтно-рекреаційна зона міста охоплює безперервну систему озелених територій міста та інших відкритих просторів, які в поєднанні із замиськими формують комплексну зелену зону.

В межі ландшафтно-рекреаційних територій міста включені озеленені території загального користування, озеленені території обмеженого користування, озеленені території спеціального призначення. Площа озелених територій загального користування (парків, бульварів, скверів) в місті є недостатньою і становить ~ 18 га або до 3 м² /ос.

2.3. Поточний стан навколишнього природного середовища

Характеристика поточного стану довкілля м. Червоноград наведена згідно статистичних даних для Сокальського району, до якого відносилось місто до затвердження нового адміністративно-територіального устрою згідно постанови Верховної Ради України "Про утворення та ліквідацію районів" від 17.07.2020 № 807-ІХ.

Атмосферне повітря

На стан атмосферного повітря мають вплив стаціонарні, в першу чергу вуглевидобувні підприємства, та пересувні джерела викидів забруднюючих речовин.

На існуючий період переважна частина територій промислових підприємств, складів, баз розташована у південній та північно-західній частинах міста, також невеликі осередки розміщені в північній частині.

Поряд з ними знаходяться території комунально-господарських підприємств та підприємств сільськогосподарського призначення.

Обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел в атмосферне повітря Львівської області за 2019 рік становили 88,87 тис. т, що менше попереднього року на 16,7% (у 2018 р – 106,742 тис. т).

Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (33 тис. 587 т, або 37,8% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області), добування кам'яного та бурого

вугілля (39 тис. 48 т, або 44,0% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області).

У районах та містах, де розташовані підприємства цих галузей спостерігаються найвищі обсяги викидів в атмосферне повітря, зокрема Сокальський район – 23 тис. 159 т (26,1%), м. Червоноград – 13629 т (15,3%) (рис. 2.10)

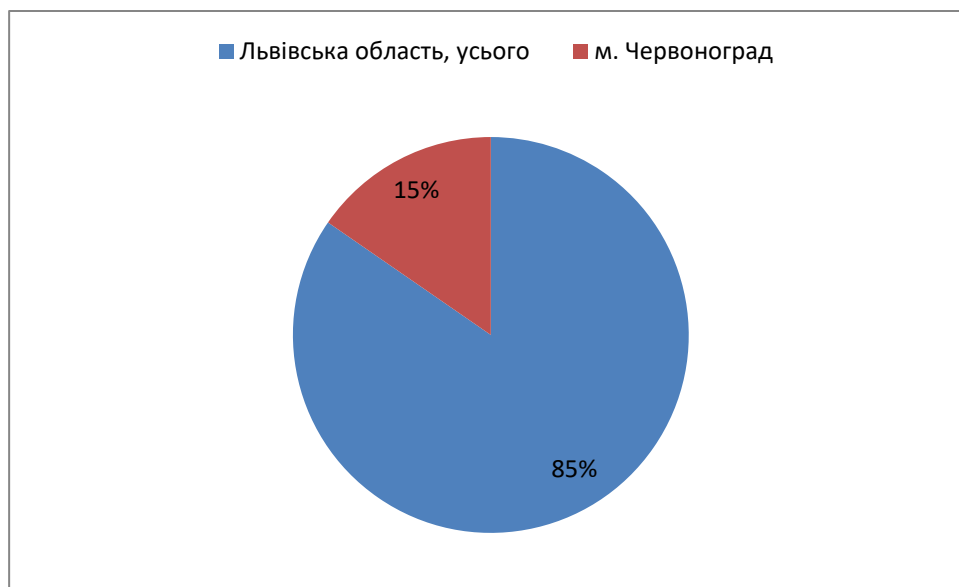

Рис. 2.10 Частка стаціонарних джерел забруднення м. Червонограда серед забруднювачів атмосферного повітря у Львівській області

Викиди в атмосферне повітря міста від стаціонарних джерел забруднення спричиняють підприємства теплоенергетики, виробництво будівельних матеріалів тощо, а від пересувних джерел – рух автотранспорту.

Основними джерелами забруднення повітряного басейну вугільною галуззю є викиди метану шахтними вентиляційними установками, а також продукти згорання унаслідок самозаймання вуглевмісних порід у відвалах і териконах. При роботі цих об'єктів в атмосферу виділяється дим, пил і гази, утворюється зола та інші відходи. Спалювання вугілля і інших видів палива супроводжується виділенням оксиду вуглецю, діоксину і сполук сірки, діоксиду і сполук азоту та інших. У золі, що утворюється при спалюванні вугілля, міститься цинк, свинець, хром, нікель, їх сполуки та інші забруднюючі речовини.

За інформацією Червоноградського районного відділу ДУ "Львівський обласний центр контролю та профілактики МОЗ України", що основними забруднювачами повітря в місті є шахти та столярно-меблеві цехи.

До основних забруднюючих речовин, що надходять в атмосферне повітря на території м. Червоноград є метан, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, неметанові леткі органічні сполуки, сажа та інші (табл. 2.5).

**Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел в м.
Червоноград, т/рік**

Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Викиди забруднюючих речовин - усього	12407	11849	13326	13958	13629	13764
Діоксид сірки	120	130	130	113	96	89
Оксид вуглецю	124	141	104	74	65	70
Діоксид азоту	65	66	23	53	41	27
Метан	11872	11310	12726	13419	13116	13280
Неметанові леткі органічні сполуки	6	2	142	142	156	135
Сажа	-	-	-	-	-	-
Інші	220	200	201	156	155	163
У розрахунку на 1 км ²	590	564,2	634,6	664,7	649,9	724,4
У розрахунку на 1 ос., кг	151,0	145,4	164,2	173,0	170,3	201,4

Найбільша кількість викидів від стаціонарних джерел в атмосферне повітря у м. Червонограді зафіксована у 2018 р. і становила 13 958 т, що на 4,7 % більше, ніж у 2017 році. Проте за 2019-2020 рр. обсяг викидів зменшився та станом на 2020 р. становив 13 764 т/рік.

Згідно лінії тренду, кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря м. Червоноград буде поступово зростати (рис. 2.11).

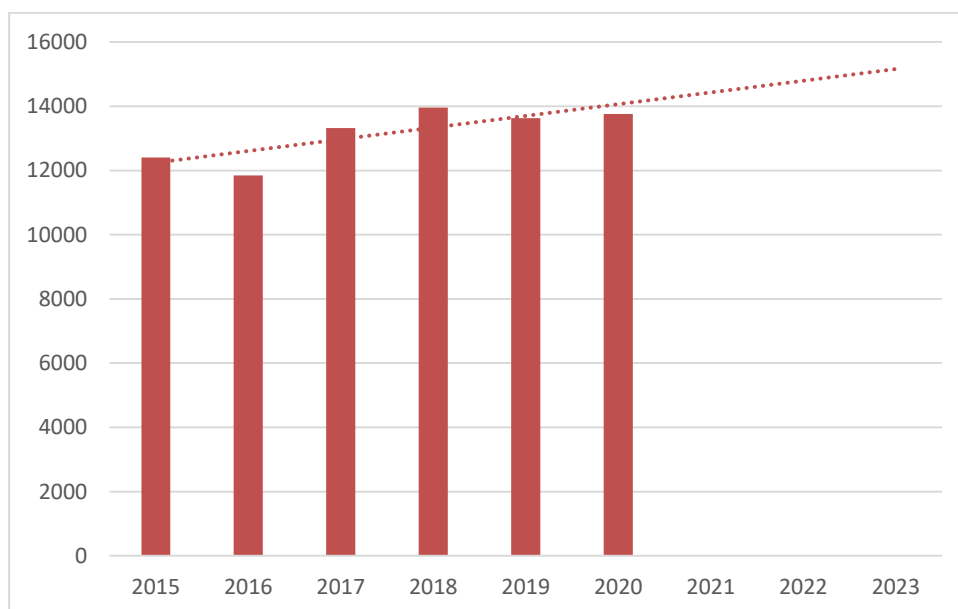

Рис.2. 11. Обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел в м. Червоноград 2015–2020 рр., т

Дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, згідно даних Департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації, мають 79 підприємств, установ, організацій, фізичних осіб-підприємців, що

розташовані на території міста Червоноград Львівської області (Додаток Д).

Основними забруднювачами атмосферного повітря у м. Червоноград за 2019 р. є шахта “Червоградська” ДП “Львіввугілля” (№2), яка розташована безпосередньо в місті та шахти: “Межирічанська”, “Великомостівська” (№1), “Відродження” ДП “Львіввугілля” (№4) (рис. 2.12 табл. 2.6), які сумарно здійснили викидів в обсязі 12 191 т забруднюючих речовин, відповідно на 1 мешканця припало 178 кг забруднюючих речовин у 2019 році.

Таблиця 2.6

**Основні забруднювачі атмосферного повітря
м. Червоноград у 2019 р.**

Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючих речовин, усього викидів, т/рік	Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками, %	Ефективність роботи ГОУ, %
Шахта “Червоградська” (№2)	3245	20	80
Шахта “Межирічанська”	5921	20	80
Шахта “Великомостівська” (№1)	1515	20	80
Шахта “Відродження”(№4)	1515	20	80

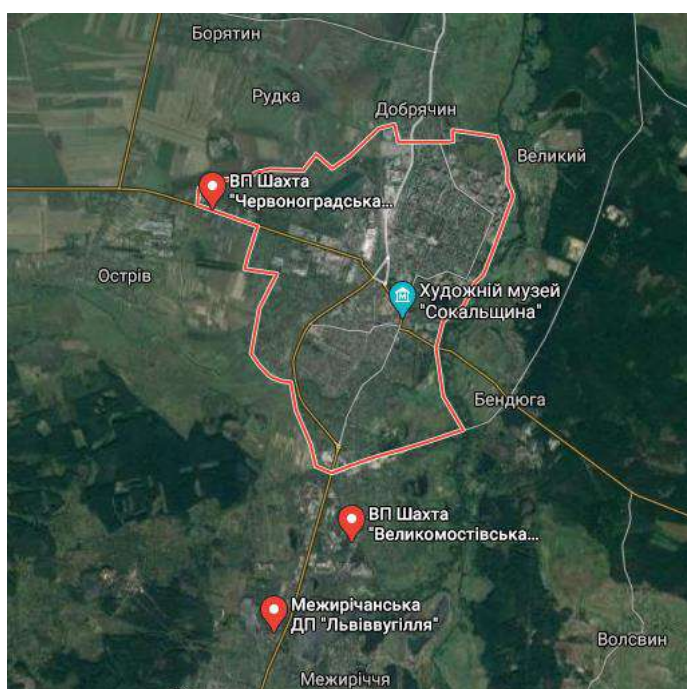

Рис. 2. 12. Розташування основних забруднювачів атмосферного повітря м. Червонограда

За результатами проведених перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства на території м. Червоноград Львівської області у період 2017-2020 років державною екологічною

інспекцією у Львівській області виявлено порушення у дотриманні природоохоронного законодавства (додаток Е) щодо охорони атмосферного повітря такими підприємствами:

- ТзОВ “Вітан-Транс” – відсутній дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- ТзОВ “Червоноградський ДОК” – не забезпечено проведення контролю норм ГДВ.
- КП “Червоноградводоканал” – не проведено контроль за дотриманням нормативів ГДВ забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до умов дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- ТзОВ “Червоноградський деревообробний комбінат” – не забезпечено виконання вимог пункту 5 дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, а саме не проведено контроль норм ГДВ стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- ТзДВ “Червоноградський завод металоконструкцій” – не забезпечено взяття на державний облік об'єкта, який справляє або може справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря; не розроблено спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря; не призначено відповідальних осіб за: 1) технічний стан обслуговування і безпечну експлуатацію установок очистки газу; 2) належне розташування та обладнання місць відбору проб та вимірювання параметрів газопилового потоку; 3) ведення журналу обліку робочого часу установок очистки газу; не ведеться облік робочого часу установок очистки газу; не забезпечено проведення технічного навчання; не розроблено і не затверджено інструкцію з експлуатації установок очистки газу; не забезпечено проф. підготовку підвищення кваліфікації та проведення атестації фахівців у сфері поводження з відходами.
- ПП “Тис” – не взято на державний облік об'єкт, який справляє або може справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря; не проведено контроль за дотриманням затверджених нормативів ГДВ забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- ПП “Застава” – відсутній дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря; не розроблено спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря; не призначено відповідальних осіб за: 1) технічний стан обслуговування і безпечну експлуатацію установок очистки газу; 2) належне розташування та обладнання місць відбору проб та вимірювання параметрів газопилового потоку; 3) ведення журналу обліку робочого часу установок очистки газу; не ведеться облік робочого часу установок очистки газу; не забезпечено проведення технічного навчання і перевірки знань з правил технічної експлуатації установок очистки газу; не розроблено та не затверджено

інструкцію з експлуатації установок очистки газу; не розроблено паспорти на установки очистки газу; не розроблено та не погоджено паспорти відходів; не взято на державний облік об'єкта, який справляє або може справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря.

- ТЗОВ “Дюна-Веста” – перевіркою виявлено нещільності газоходу на стаціонарних джерелах № 1 (Мотальний цех. ПГОУ) та № 2 (В'язальний цех. ПГОУ).
- ТЗОВ “Євро-Комерс” – не проведено контроль норм ГДВ відповідно до умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- КП “Червонограджитлокомунсервіс” – відсутній дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- ТЗОВ “Біотермал” – підприємство не поставлено на державний облік в частині атмосферного повітря.
- ПАТ “Червоноградський завод залізобетонних виробів” – не проведено контроль за дотриманням затверджених норм ГДВ стаціонарних джерел викидів з-забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
- КП “Червоноградтеплокомуненерго”:

Порушується порядок здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу, а саме: здійснюються викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарного джерела - димова труба котельні №1 (котли КВГМ – 100, ПТВМ -50 - 2 шт) за адресою: Львівська область, м. Червоноград, вул. Бічна Промислова, 43, без дозволу спеціально уповноваженого органу виконавчої влади.

В період з 12.09.2018р. по 13.02.2019р. порушувався порядок здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу, а саме: здійснювалися викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарним джерелом - димова труба котельні №4 (котли КСВТ – 3,0 - 1 шт., та котли “Надточія” - 2 шт.), за адресою Львівська область, м. Червоноград, вул., Коновальця 1а, без дозволу спеціально уповноваженого органу виконавчої влади.

В період з 12.09.2018р. по 14.02.2019р. порушувався порядок здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу, а саме: здійснювалися викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарним джерелом - димова труба котельні №6 (котли КСВ – 1 - 2 шт., та котел Е0,4/0,9 - 1 шт.), за адресою Львівська область, м. Червоноград, вул., Івасюка 2, без дозволу спеціально уповноваженого органу виконавчої влади.

Порушується порядок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітряне, а саме: всупереч вимог підпункту 2.1.5 пункту 2.1. умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами від 14.02.2019 року №4611800000-56; не забезпечено постановку котельні №4, за адресою Львівська область, м. Червоноград, вул., Коновальця 1а, на

державний облік як об'єкт, який справляє або може справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, що є недодержанням вимог, передбачених наданим дозволом.

Порушується порядок здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітряне, а саме: всупереч вимог підпункту 2.1.5 пункту 2.1. умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами від 15.02.2019 року №4611800000-58; не забезпечено постановку котельні №6, за адресою Львівська область, м. Червоноград, вул., Івасюка 2, на державний облік як об'єкт, який справляє або може справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, що є недодержанням вимог, передбачених наданим дозволом.

Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є: повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах енергетики на яких використовується в якості палива – природне вугілля.

Залишається гострою проблема недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування, невиконанням у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькими темпами впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутністю ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.

Оскільки район має вигідне географічне розташування і через його територію проїжджає велика кількість транзитного транспорту, атмосферне повітря додатково забруднюється пересувними джерелами викидів – відпрацьованими газами автомобілів, що є одним з основних забруднювачів приземного шару атмосфери. Автотранспорт викидає в атмосферне повітря пил, окис вуглецю, окис азоту, нафтопродукти, мастила.

Найбільший вплив здійснюється від транспорту, який рухається автомобільними дорогами державного та місцевого значення: регіональна автодорога державного значення Р-15 Ковель – Жовква, територіальні автодороги Т-1410 Червоноград – Броди – Радехів і Т-1412 Червоноград – Сокаль – Скоморохи, обласна автодорога О-141604 Червоноград – Перетоки.

Радіаційне забруднення атмосферного повітря Львівської області у 2018 році досліджувалося на 10 пунктах спостереження (АМСЦ Львів, м. Броди, АМСЦ Дрогобич, м. Кам'янка-Бузька, м. Мостиськ, м. Рава-Руська, м. Славськ, м. Стрий, м. Турка, м. Яворів).

Середньорічне значення фону коливалося в межах 10-12 мкр/год, максимально разовий рівень знаходився в межах 13-15 мкр/год, тоді як

природний рівень радіаційного фону становить 25 мкр/год. Таким чином, на всіх досліджуваних пунктах гамма-фон за рік не перевищував природного фону Львівської області.

Згідно інформації Червоноградського районного відділу ДУ "Львівський обласний центр контролю та профілактики МОЗ України" моніторинг за шумовими характеристиками міста не проводиться, за виключенням лабораторних досліджень на робочих місцях.

До основних джерел шуму на території м. Червоноград належать: залізничний та автомобільний транспорт, трансформаторні підстанції.

Залізничний транспорт є одним із основних джерел шумового забруднення (ділянка Львів – Ковель). Генеральним планом м. Червонограда, розробленого у 2006 р., визначений еквівалентний рівень звуку від залізничного потоку в місті ~ 72,4 дБА.

Враховуючи допустимий рівень шуму на території житлової забудови вночі 55 дБА, величина шумового дискомфорту складає ~17,4 дБА, а територіальний допустимий розрив до житлової забудови становить 120 м, що приймається і даним генпланом.

Основне шумове навантаження від автотранспорту, здійснюється на автодорогах державного значення:

- Р-15 Жовква – Червоноград – Володимир-Волинський – Ковель, яка проходить вулицями Львівська і Промислова. Існуючий рівень шумового дискомфорту становить 6 дБА (Лекв = 71 дБА), а територіальний допустимий розрив – 23 м в обидві сторони.

- Т-1410 Броди – Лопатин – Радехів – Червоноград, яка проходить вулицями Хмельницького і Гоголя. Відсутнє перевищення допустимого рівня шуму (Лекв = 63 дБА).

- Т-1412 Червоноград – Сокаль – Скоморохи, яка проходить вулицею Б.Хмельницького. Відсутнє перевищення допустимого рівня шуму (Лекв = 65 дБА).

Допустимий рівень шуму на території житлової забудови вдень становить 65 дБА, вночі - 55 дБА.

На території Червонограда знаходяться трансформаторні електропідстанції "Червоноград-2" і "Межиріччя-110" напругою 110/35/6 кВ кожна, "Зміна" напругою 110/10 кВ, "Червоноград-1", "Червоноград-3", "Межиріччя-3" напругою 35/6 кВ кожна, силові трансформатори яких встановлені на відкритому повітрі і є джерелами шуму.

На підстанціях "Червоноград-2" і "Межиріччя-110" встановлені силові трансформатори потужністю 2×25 МВА. Згідно розрахунку санітарно-захисних зон – допустимих відстаней по шуму від трансформаторів, СЗЗ до існуючої житлової забудови становить 250 м. Для нового житла СЗЗ від

даних електропідстанцій становитиме 450 м. Саме така відстань знижує рівень шумового дискомфорту до допустимого.

На підстанції "Зміна" наявні силові трансформатори потужністю 2×16 МВА, і відстань до житла, згідно вказаних розрахунків становить 200 м – до існуючого житла і 370 м – до проектованої житлової забудови.

Трансформатори підстанцій "Червоноград-1", "Червоноград-3", "Межиріччя-3" є менш потужними і відстань від них до житла, згідно розрахунків становить, відповідно: ~ 100 м, 140 м, 95 м – до існуючого житла; ~ 190 м, 250 м, 170 м – до проектованого житла.

Всі підстанції розташовані переважно в промислових зонах, віддалено від кварталів житлової і громадської забудови міста. Однак, в шумові зони від них попадають ділянки садівничих товариств.

Згідно інформації Червоноградського районного відділу ДУ "Львівський обласний центр контролю та профілактики МОЗ України" на території міста встановлені наступні об'єкти електромагнітного випромінювання:

- базові станції ПрАТ "Київстар";
- базові станції ТОВ "Лайфселл";
- базові станції ТОВ "Водафоненерпрайзюкрейн";

Крім того на території військової частини діє РТО, але дані по ній відсутні.

За даними Червоноградського районного відділу ДУ "Львівський обласний центр контролю та профілактики МОЗ України" всі об'єкти ЕМП (12 вишок) відносяться до таких, що не впливають на населення.

При розміщенні кожного джерела електромагнітного випромінювання зони їх шкідливого випромінювання погоджуються у встановленому порядку і не впливають на прилеглі території.

Водні ресурси

Поверхневі води Львівщини представлені річками, водосховищами, озерами та ставками. По території м. Червоноград протікає 1 середня річка Західний Буг, протяжність якої в межах міста – 5,4 км, та 1 мала річка Солокія (права притока р. Західний Буг), протяжність якої в межах міста – 4,2 км.

Згідно ст. 88 Водного кодексу України прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів - 25 метрів;

- для середніх річок, водосховищ на них та ставків площею більше 3 гектарів - 50 метрів.

Якщо крутизна схилів перевищує три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється. У межах існуючих населених пунктів прибережна захисна смуга встановлюється з урахуванням містобудівної документації за окремими проектами землеустрою.

Інвентаризація водних об'єктів (ставків та інших водойм) управлінням водного господарства на території м. Червоноград не проводилась.

Під час проходження весняної повені у 2003, 2005, 2010, 2013 роках та дощового паводку 2010 року спостерігалось підтоплення території в м. Червоноград в результаті виходу води на заплаву річки Західний Буг та річки Солокія. Періодично спостерігається підтоплення території в м. Червоноград водами річки Солокія в старій частині міста.

Спостереження за станом водних об'єктів в м. Червоноград управлінням не проводиться (Додаток Є).

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольному створі р. Солокія (в межах міста) за 2019 рік за даними Екологічного паспорту Львівської області наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольному створі. Солокія за 2019 рік (мг/л)

р. Солокія, м. Червоноград (у межах міста)	Показники стану та властивостей	ОБРВ(1990 р.)
Завислі речовини	-	
БСК ₅	1,6	3
Мінералізація	523	1000
Сульфати	24,9	100
Хлориди	27,0	300
Амоній сольовий	0,8	0,39
Нітрати	0,08	9,1
Нафтопродукти	-	0,05
ХСК	39,0	15
Розчинений кисень	7,9	>4
Фосфати	0,13	0,17
Цинк	-	0,01
Марганець	-	0,01
Фториди	-	
Залізо	0,13	0,1
Нітроти	0,04	0,02
Мідь	-	0,01

Поверхневі води на даний час продовжують належати до числа забруднених природних ресурсів. Основним видом впливу на водні об'єкти є водоспоживання та водовідведення.

На екологічний стан поверхневих та підземних вод м. Червонограда впливають різноманітні взаємопов'язані фактори, – це забруднення ґрунтів, атмосфери, зміна ландшафтної структури та техногенне навантаження на територію.

Дія гірничодобувного виробництва на водний басейн виявляється в зміні водного режиму, забруднення шахтними водами та інфільтраціями породних відвалів. Шахтні води формуються за рахунок підземних і поверхневих вод, що проникають у гірничі виробки. Стікаючи по виробленому простору, вони забруднюються бактеріями, різними домішками і розчинними хімічними речовинами. Шахтами постійно відкачуються великі обсяги шахтних вод на очисні споруди.

Принцип роботи очисних споруд шахт оснований на природній очистці – промислові стічні води відстоюються у водозбірниках, після чого спускаються у водостоки, що ведуть до р. Західного Бугу.

На території міста поверхневі води забруднюються неочищеними дощовими стоками, витокami з аварійних каналізаційних мереж.

Приватний сектор, що не облаштований централізованою каналізацією, скидає фекальні стоки у вигреби, а в окремих випадках у канами або на рельєф, що призводить до погіршення екологічного стану відповідної території та забруднення водних ресурсів.

Також суттєве навантаження на екологічний стан водного басейну спричиняють скиди недостатньо очищених стічних вод з очисних споруд комунальних підприємств. З метою покращення екологічної ситуації проводилася реконструкція каналізаційних очисних споруд міста (в с. Добрячині). Проте, на стан забруднення річки Західний Буг впливає якість роботи каналізаційних очисних споруд "Гірник", тут застаріле та замортизоване технічне обладнання, що в свою чергу погіршує якість очистки стічних вод.

За результатами заходів державного контролю за станом водних об'єктів не спостерігається істотне покращення якості стічних вод та зменшення скиду неочищених або недостатньо очищених стічних вод, незважаючи на спад виробництва та припинення роботи багатьох підприємств. Така ситуація в першу чергу пов'язана з погіршенням технічного стану діючих очисних споруд і несвоєчасним їх ремонтом та реконструкцією через відсутність коштів.

Вода у річках району забруднена переважно речовинами органічного походження та продуктами їх розпаду, що спричинено веденням

господарства на території водозборів річок та скиданням недостатньо очищених зворотних вод.

Використання води для забезпечення потреб міста здійснюється з підземних джерел. Так, з підземних джерел відібрано 3, 429 млн. м³ прісної води, з яких – 3,376 млн. м³ питної якості (0,722 млн. м³ використано на технічні потреби) та 0,053 млн. м³ – технічної.

У порівнянні з іншими містами обласного підпорядкування Львівської області м. Червоноград займає 3 місце по використанню прісної води (після м. Львів та м. Дрогобич).

Обсяги водовідведення у поверхневі водні об'єкти КП "Червоноградводоканал" наведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Основні показники використання води у м. Червоноград

Показники використання води, млн. м ³	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	3,8	3,8	3,5	4,2	3,8	3,9
забруднені зворотні води	0,8	0,8	0,7	0,7	3,8	0,7
нормативно очищені води	3,0	2,9	2,8	3,4	-	3,2

Згідно лінії тренду (рис. 2.13.), спостерігається незначне збільшення кількості водовідведення у поверхневі водні об'єкти. Негативним є те, що з них більшу частину становлять забруднені зворотні води, в той же час кількість нормативно очищених вод різко зменшилась, що має негативний вплив на поверхневі та підземні води, та екосистему загалом.

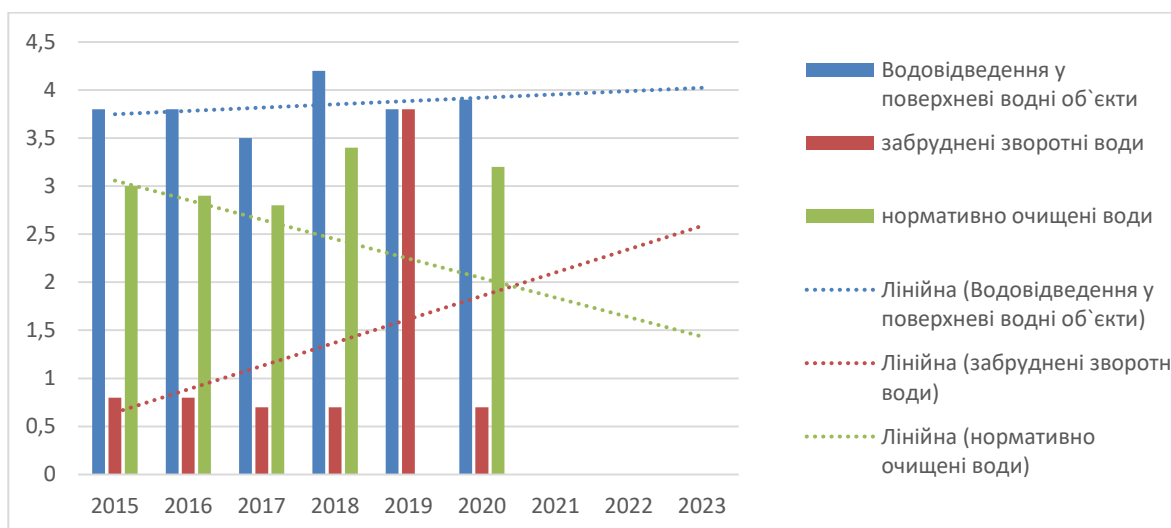

Рис. 2.13. Показники використання води в м. Червоноград за 2015-2020 рр.

Водопостачання та водовідведення населених пунктів підприємств, установ та організацій, які розташовані на території Червоноградської міської ради, значної частини Сокальського району: с. Острів, Борятин,

Межиріччя, Сілець, Бендюга, Велике здійснює комунальне підприємство “Червоноградводоканал”.

КП “Червоноградводоканал” обслуговує три системи водовідведення, а саме:

- КОС м. Червоноград пропускна спроможність 25,0 т.м³/добу введені в експлуатацію в 1971р.-І черга, 1976р- II черга, 1987р.- III черга.
- КОС м. Соснівка пропускна спроможність 5800 м³/добу введені в експлуатацію 1959 році.
- КОС смт. Гірник пропускна спроможність 4300 м³/добу введені в експлуатацію 1957 році.

Стічні води самопливними колекторами надходять до каналізаційних насосних станцій та напірними трубопроводами перекачуються на каналізаційні очисні споруди. Очищені стічні води з КОС м. Червонограда скидаються в р. Західний Буг.

Таблиця 2.9

Зафіксовані перевищення по показниках на підприємствах, які досліджувались Держекоінспекцією у м. Червоноград у 2017-2018 році

Найменування підприємства	Назва водоприймача	2017 рік			2018 рік		
		К-ть відібраних проб	Досліджуваних ЗР	Перевищення нормативу ГДС, випадків	К-ть відібраних проб	Досліджуваних ЗР	Перевищення нормативу ГДС, випадків
КП “Червоноградводоканал”	Випуск №3 - КОС р.Зах.Буг, скид стіч. вод після очистки о/с м.Червоноград	4	57	0	1	14	0

За результатами проведених перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства на території м. Червоноград Львівської області у період 2017-2020 років державною екологічною інспекцією у Львівській обл. виявлено порушення у дотриманні природоохоронного законодавства щодо водних ресурсів:

- Червоноградська м/р – не винесені в натуру прибережні захисні смуги водних об’єктів (р. Західний Буг, р. Солокія) на території Червоноградської міської ради.

- КП “Червоноградводоканал” – допущено скид зворотних вод з очисних споруд смт Гірник, м. Соснівка з перевищенням встановлених нормативів ГДС.
- ТЗОВ “Дюна-Веста” – облік кількості забраної та використаної води на підприємстві відсутній.
- КП “Червоноградводоканал”: Скид стічних вод з очисних споруд здійснюється з перевищенням встановлених норм ГДС, що призводить до забруднення поверхневих вод річки Західний Буг та річки Рата. Встановлено несправності устаткування свердловини № 44 водозабір “Бендюзький”, свердловини № 8 водозабір “Борятинський”, свердловини № 31 біс водозабір “Правдинський”. Виявлено пошкодження огорожі 1-го поясу зони санітарної охорони на свердловинах № 44,44 біс, 3 водозабір “Бендюзький”, свердловини № 7,7 біс, 8 водозабір “Борятинський”, свердловини № 31 біс, 31 біс 2, 33 водозабір “Правдинський”. Відсутня огорожа першого поясу зони санітарної охорони свердловин №№ 98,99,100,101 водозабір “Межирічанський”.
- ВП Західноукраїнська виконавча дирекція з ліквідації шахт ДП “Об’єднана компанія “Укрвуглереструктуризація” – Не загерметезовані гирла свердловин 630 і 470 на шахтному полі шахти Бендюзька. Під час натурального обстеження не знайдена мережа спостережувальних свердловин пробурених на шахтному полі 1-ЧГ.

Однак, впродовж 1995–2019 років спостерігається спад реалізації води, зменшення поступлення стоків на існуючі КОС з 25,0 тис. м³/добу до 11,0 тис. м³/добу. Основними причинами зменшення об’єму реалізації води та очищення стоків є скорочення споживання води промисловими підприємствами внаслідок їх зупинки та скорочення обсягів виробництва, населенням – через встановлення приладів обліку води та відключення гарячого водопостачання.

Підземні води приурочені переважно до міжпластових водоносних горизонтів і зверху перекриті водотривкими породами, що захищає від забруднення з поверхні і визначає їх якісний стан.

За рахунок підземних вод водозаборів Межирічанський, Бендюзький та Правдинський, розташованих в межах міста та на прилеглих територіях, здійснюється господарсько-питне водопостачання м. Червонограда, а також найближчих поселень. Навколо свердловин даних водозаборів облаштовані пояси зони санітарної охорони. За якістю питної води, що подається населенню, здійснюється лабораторний контроль санепідстановами і відомчими лабораторіями виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства (за інформацією

Червоноградського районного відділу ДУ "Львівський обласний центр контролю та профілактики МОЗ України").

Однак, мешканці садибної забудови одночасно використовують воду з індивідуальних колодязів, які розкривають верхні водоносні горизонти, що незахищені від забруднення поверхневими та дощовими стоками. При цьому частина таких водозаборів знаходиться в зоні впливу підприємств.

Стан питної води у м. Червоноград

Згідно даних головного управління Держпродспоживслужби у Львівській області станом на 05.12.2019 р. згідно результатів та протоколів досліджень ДУ "Львівський обласний лабораторний центр МОЗ України" вода питна водопровідна м. Червоноград відповідає НТД, гігієнічним нормативам відповідно дозволу.

Варто зазначити, що м. Червоноград – шахтарське місто. В теперішній час в басейні продовжується ліквідація шахт, в зв'язку з чим змінюється гідродинаміка водоносних горизонтів і можливі зміни в хімічному складі питної води (згідно попереднього прогнозу Львівсько-Волинської геолого-розвідувальної експедиції).

Згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", вміст заліза загального в питній воді повинен не перевищувати 0,2 мг/дм³, загальна жорсткість – 7,0 ммоль/дм³, амоній – 2,6мг/дм³. Фактична концентрація заліза в мережі становить 0,36 – 0,98 мг/дм³. Фактична концентрація азоту амонійного в мережі становить 0,36 – 0,5 мг/дм³, але останнім часом в деяких свердловинах концентрація азоту амонійного становить 0,5 – 2,5 мг/ дм³.

Згідно з приміткою 1 до таблиці 1 додатка 2 ДСанПіН 2.2.4-171 -10 через окремі природні умови формування якості природної вихідної води та встановленою технологією підготовки питної води і в зв'язку з особливостями шахтарського регіону, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів затвердила Висновок державної санітарно - епідеміологічної експертизи від 04.09.2018р. за № 602 -123 - 20 -2 /37991 щодо використання джерел господарсько-питного водопостачання комунальним підприємством "Червоноградводоканал" з відхиленням від ДСанПіН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", по вмісту заліза до 1 мг/дм³, жорсткості до 10,0 ммоль/ дм³, амонію – 2,6 мг/дм³ на термін дії ТР 36.0-00185347-001:2018 "Технологічний регламент з виробництва питної води КП "Червоноградводоканал" (Додаток Ж).

За результатами лабораторних досліджень криничної води, відібраних в селах, що знаходяться в зоні впливу породного відвалу ЦЗФ "Червоноградська", ДП "Львіввугілля" (с. Городище, с. Сілець, с.

Межиріччя) у 9 пробах із 20 досліджених виявились солі важких металів (кадмію, свинцю, марганцю), а також перевищення вмісту нітратів.

Інженерно-геологічні умови

Інженерно-геологічні умови м. Червонограда характеризуються:

- підроблюваністю території вуглевидобувними підприємствами (шахтами);
- наявністю на значній території міста насипних неоднорідних ґрунтів (шахтних і будівельних відходів потужністю до 3 м);
- наявністю в розрізі слабо за торфованих ґрунтів потужністю до 6 м;
- заболоченістю понижених ділянок першої надзапавної і запавної терас річки Західний Буг;
- можливістю затоплення паводковими водами 1%-забезпеченості окремих понижених ділянок в західній, північно-східній та південній частинах міста.

Враховуючи порушення території Червонограда підземними гірничими роботами в інженерно-геологічному відношенні територію міста можна поділити на ділянки наступних категорій:

1. Території малосприятливої категорії для забудови – ділянки з ухилом поверхні землі від 0,5 до 8 %, рівнем підземних вод 3 м і більше від поверхні землі; складені супісками, суглинками, піском і глинами з розрахунковим тиском на них більше 1,5 кг/см².

2. Території несприятливої категорії для забудови – ділянки з ухилом поверхні землі до 0,5 %, рівнем підземних вод 1-3 м від поверхні землі; супісками, суглинками, піском і глинами з розрахунковим тиском на них 1-1,5 кг/см².

3. Території особливо несприятливої категорії для забудови (де спостерігається періодичне затоплення і підтоплення території) – понижені території, із заляганням ґрунтових вод на глибині до 1 м від поверхні землі, складені супісками, суглинками, піском і глинами, з розрахунковим тиском на них менше 1,0 кг/см².

Незважаючи на реалізовані заходи по інженерній підготовці та захисту території міста, можливість затоплення повинню 1 % забезпеченості повністю не виключається.

Значна частина території Червоноград є несприятливою та особливо несприятливою з внаслідок високого рівня ґрунтових вод.

Земельні ресурси

За вихідними даними площа територій м. Червонограда становить 1778,6 га.

В структурі земель м. Червоноград виділяють території житлової забудови, громадської забудови, виробничих підприємств, підприємств та об'єктів комунального господарства, транспортної інфраструктури, спецтериторії, пожежні частини, території об'єктів рекреації, садівничі товариства, ландшафтно-рекреаційні території, меморіальні сквери (колишні кладовища), санітарно-захисні зелені насадження, водні поверхні, відведені території під житлову, громадську забудову, виробничі підприємства, обслуговування об'єктів транспорту.

Джерелом забруднення ґрунтів і ґрунтових вод міста і прилеглої території є:

- породні відвали шахт – терикони, які накопичуються в процесі виробничої діяльності і займають значні площі на території шахт;
- ставки - накопичувачі, відстійники і хвостосховища;
- просадка земної поверхні на підроблюваних територіях, що приводить до штучного обводнення понижень і заболоченості;
- забруднення придорожніх смуг важкими металами;
- забруднення побутовими відходами завдяки наявності нерекультивованого колишнього полігону ТПВ, площею 5 га, (поблизу заводу "Зміна");
- забруднення ґрунтів каналізаційними стоками, оскільки експлуатаційна зношеність мереж призводить до поривів і витікання стоків.

Водночас необхідно зазначити, що в межах ділянки державного планування та на прилеглих до неї територіях спостереження за якістю ґрунтів не проводилося.

Згідно публічної кадастрової карти України в межах міста Червоноград та в його околицях наявні землі, що потребують консервації у зв'язку з техногенним забрудненням (рис. 2.14)

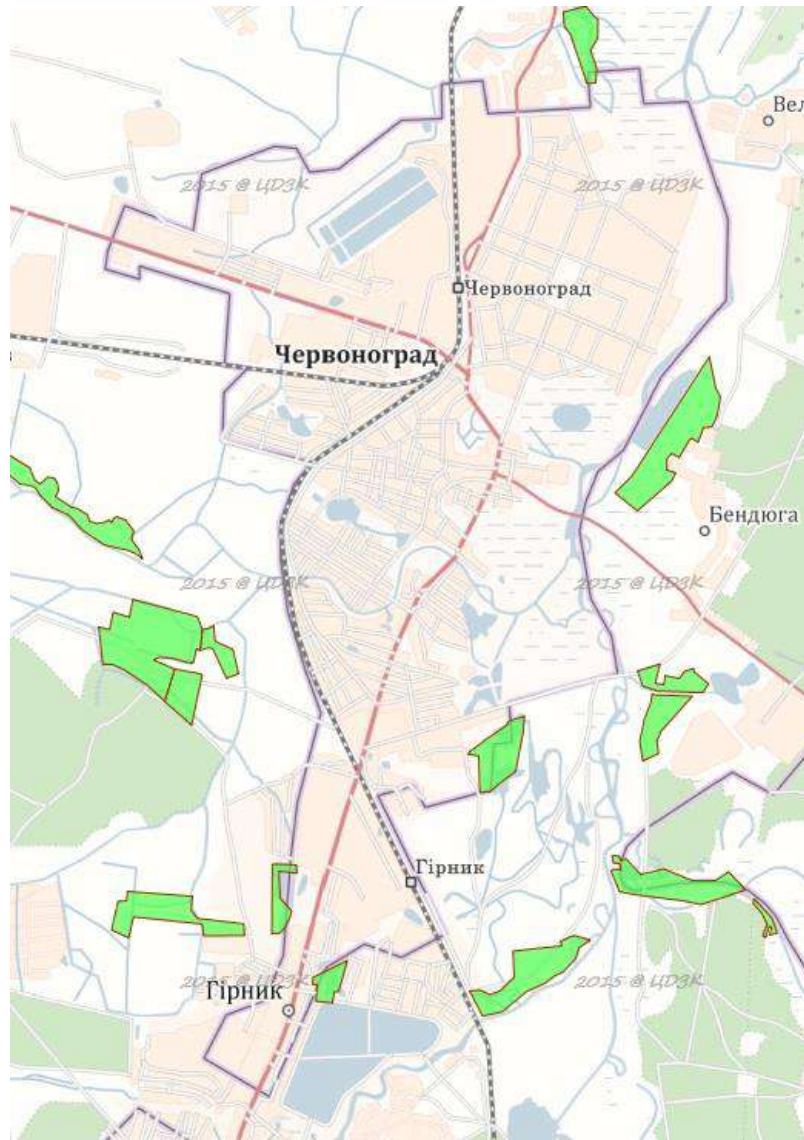

Рис. 2.14 Землі, що потребують консервації згідно публічної кадастрової карти

Поводження з відходами

Раціональне поводження з відходами – одне з найбільш актуальних природоохоронних завдань.

Плановою системою санітарної очистки місто охоплено повністю (100 %). Прибирання сміття організовує комунальне підприємство "Комунальник".

Вивіз сміття здійснюється на підприємство промислової переробки побутових відходів, яке є на балансі КП "Комунальник" і розташоване поблизу шахти "Великомостівська" на території, площею ~ 7,2 га. Потужність даного підприємства становить до 100 тис. т в рік. Тут споруджена мобільна сортувальна лінія, яка призначена для сортування і підготовки для подальшої переробки, знешкодження та утилізації нетоксичних твердих побутових відходів, зібраних нероздільним

способом. В процесі сортування із загальної маси виділяють ресурсоцінні компоненти, придатні для подальшого рециклінгу - папір, картон, скло, полімерні матеріали, лом чорних і кольорових металів тощо.

До введення в експлуатацію підприємства по переробці і утилізації сміття в м. Червонограді тверді побутові та промислові відходи вивозились полігон ТПВ в районі заводу "Зміна" (знаходиться в межах II-го поясу ЗСО Борятинського водозабору). Колишній полігон ТПВ на даний час не використовується і потребує рекультивациї.

Загальне накопичення побутових відходів в м. Червоноград складає на існуючий період 100 тис. т/рік. Основні показники поводження з відходами в м. Червоноград, згідно даних Головного управління статистики у Львівській області подано в таблиці 2.10 та рисунку 2.15

Таблиця 2.10

Основні показники поводження з відходами в м. Червоноград, т

Рік	2015	2016	2017	2018	2019
Утворилось	295950	230165	245830	229203	248593
Отримано зі сторони	17922	17942	22478	22522	22049
Утилізовано, оброблено (перероблено)	-	-	-	-	-
Спалено	0	0	-	7	6
Передано на сторону	16478	18552	13640	16025	17117
Видалено у спеціально відведені місця та об'єкти	297114	229294	254660	234445	253573
Накопичено впродовж експлуатації, у місцях видалення відходів	1137826 1	11607776	11862438	12096883	12350113

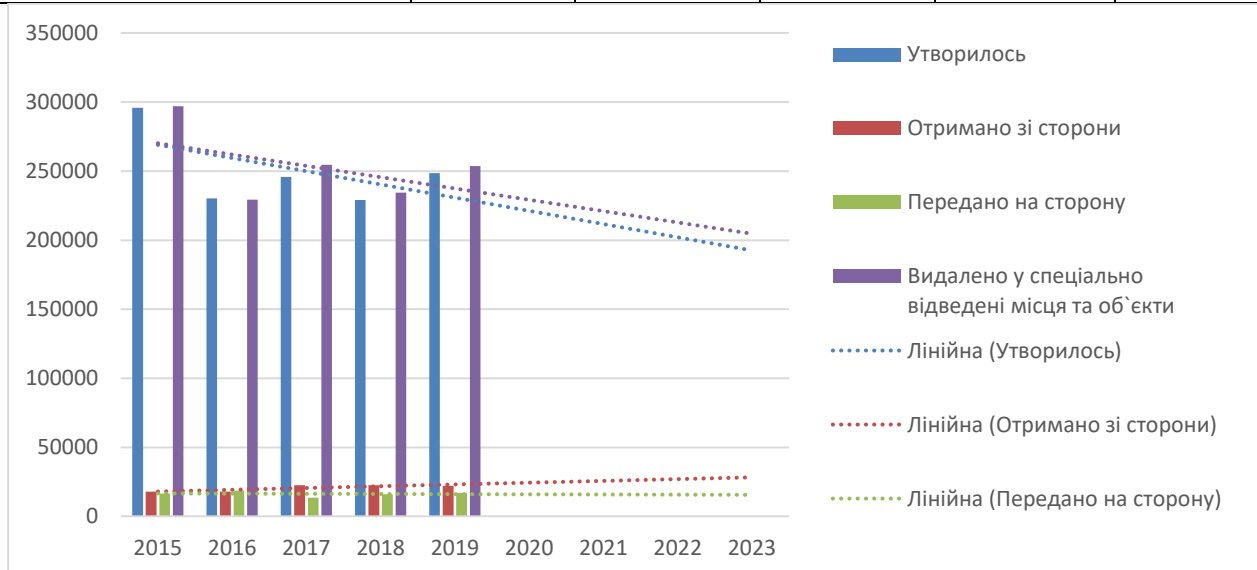

Рис. 2.15. Поводження з відходами м. Червоноград, т

Згідно лінії тренду основних показників поводження з відходами – утворилось, видалено у спеціальні місця та об'єкти вказують на зменшення кількості відходів. Проте кількість відходів отриманих зі сторони та переданих на сторону навпаки збільшується.

Територія Червоноградської міської ради охоплена централізованим збором та вивезенням ТПВ.

Також в м. Червоноград на території шахт значні площі зайняті териконами і відвалами породи, де спостерігається значний вміст шкідливих і токсичних речовин, зокрема, сірчистого ангідриду, окисів вуглецю та інше, які забруднюють поверхневі і підземні води, ґрунти, атмосферне повітря. Терикони становлять пожежну і екологічну небезпеку.

За результатами проведених перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства на території м. Червоноград Львівської області у період 2017-2020 років державною екологічною інспекцією у Львівській обл. виявлено порушення у дотриманні природоохоронного законодавства щодо поводження з відходами:

- ТзОВ “Червоноградський ДОК” – не ведеться первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів.
- ТзОВ “Тетра-Агро” – не ведеться первинний поточний облік кількості, типу та складу відходів, що утворюються, збираються, передаються на утилізацію.
- ФОП Коробко С.І. – не вівся журнал обліку відходів.
- ТзОВ Спільне українсько-американське підприємство “Термобуд” – не ведеться первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів.
- ТзОВ “Євро-дах” – не ведеться первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів.
- Червоноградська центральна міська лікарня – не проведено розрахунок та не подано декларацію про утворення відходів; не забезпечено належне ведення журналу первинного поточного обліку кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються; не забезпечено подання статистичної звітності щодо поводження з відходами встановленої форми ВТ-1.
- Червоноградська м/р – роздільне збирання побутових відходів проводиться не в повному обсязі
- ТзОВ “Ферум” – не проведено інвентаризацію відходів підприємства, тобто не встановлено кількісний та якісний склад відходів підприємства з відповідною розробкою паспортів відходів підприємства; відсутній журнал первинного поточного обліку

кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються; не складається та не подається державна статистична звітність по формі №1-відходи (річна); не проведено розрахунок показника загального утворення відходів (показник Пзув) та не подано декларацію про утворення відходів у 2017 р., 2018 р.

- ТзОВ “Фабрика дверей “Гранд” – Не ведеться журнал первинного обліку поводження з відходами (кускові відходи деревини, тирса, тверді побутові відходи) та не подається статистична звітність № 1 відходи (річна) та не розраховано показник загального утворення відходів і не подана декларація про утворення відходів у 2017 році. Відсутні паспорти відходів підприємства (кускові відходи деревини, тирса, тверді побутові відходи).
- ПП “Тис” – не ведеться первинний поточний облік к-ті, типу і складу відходів; не визначено склад і властивості відходів.
- ПП “Застава” – допущено змішування відходів; не розраховано показник загального утворення відходів; не забезпечено зберігання відходів у місцях відповідно до встановленого порядку.
- ТзОВ “Дюна-Веста” – первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, підприємством ведеться не належним чином. Виявлено неналежне зберігання відпрацьованих автомобільних шин у кількості 10 шт.
- ТзОВ “Євро-Комерс” – поточний облік кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, та видаляються не ведеться в журналах первинного поточного обліку кількості, типу і складу відходів форма № 1-ВТ.
- КП “Червоноград житлокомунсервіс” – порушено вимоги природоохоронного законодавства, а саме; не вівся журнал обліку відходів, не забезпечено в повному обсязі роздільне збирання відходів.
- ТзОВ “Біотермал” – відсутній журнал обліку відходів.
- КП “Комунальник» – не проведено накриття відпрацьованої карти полігону ТПВ.
- ТзОВ “Спільне українсько-американське підприємство “Термобуд” – не ведеться первинний поточний облік кількості типу і складу відходів.
- ВП Західноукраїнська виконавча дирекція з ліквідації шахт ДП “Об'єднана компанія “Укрвуглереструктуризація” – відсутні журнали обліку відходів; відсутні паспорти відходів підприємства.
- ПП “Соріс”: На основі матеріально-сировинних балансів виробництва не виявляє і не веде первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються,

перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, не ведеться облік відходів та пакувальних матеріалів і тари за формою 1-ВТ.

Не подається щоквартальна інформація згідно Порядку, затвердженого ПКМУ № 1221 про збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив).

Допускається зберігання відходів у несанкціонованих місцях чи об'єктах, в тому числі в межах I поясу свердловини. У с.Завишень складаються відпрацьовані шини, металобрухт на бетонній площадці. Не здійснюється контроль за станом місць чи об'єктів розміщення власних відходів.

Суб'єкт господарської діяльності у сфері поводження з відходами, не подає декларацію про відходи за формою та в порядку, затвердженими ПКМУ № 118.

Не подається статистична звітність про відходи.

Не укладено угоди на вивезення твердих побутових відходів, відпрацьованих акумуляторів, фільтрів."

- ПАТ "ВАТ Калина" – Не призначена особа, відповідальна за поводження з відходами. Не розрахований показник загального утворення відходів (ПЗУВ). Відсутній журнал обліку первинного, поточного утворення відходів.
- ТзОВ "ТМ-Віка" – На основі матеріально-сировинних балансів виробництва не виявляє і не веде первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, не ведеться облік відходів та пакувальних матеріалів і тари за формою 1-ВТ. Не визначено склад та властивості відходів: поліетиленова плівка, клейка торцювальна плівка, макулатура. Не подається статистична звітність про відходи. Не проводиться розрахунок показника загального утворення відходів, щороку не подає декларацію про відходи за формою та в порядку, затвердженими ПКМУ № 118, у сфері поводження з відходами, діяльність якого призводить виключно до утворення відходів, для яких від 50 до 1000.

Згідно Інтерактивної мапи стихійних сміттєзвалищ, на території м. Червоноград зафіксовано чотири звернення громадян щодо виявлених несанкціонованих місць накопичення відходів, в тому числі в межах водоохоронної зони р. Солокія (рис. 2.16)

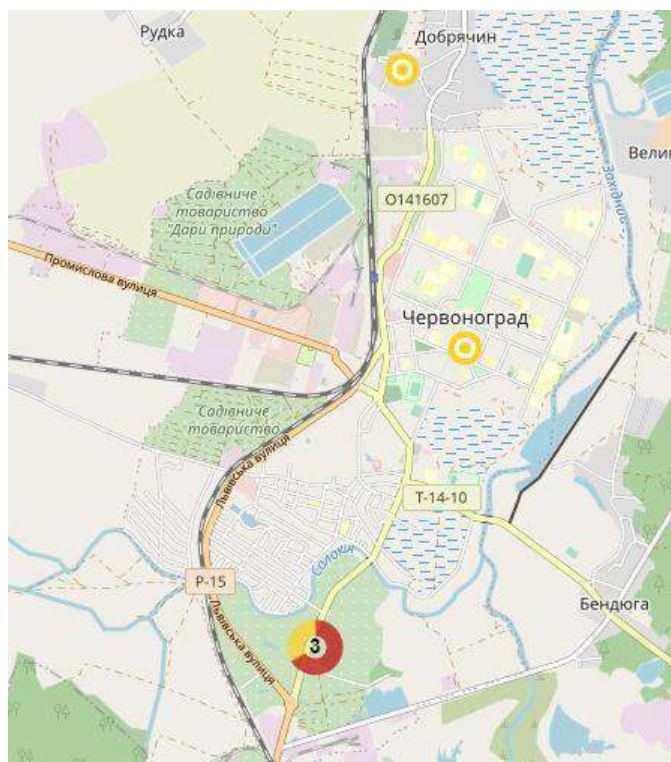

Рис. 2.16 Фрагмент інтерактивної карти Міндовкілля з несанкціонованими сміттєзвалищами

Біорізноманіття

В межах м. Червоноград відсутні об'єкти природно-заповідного фонду. Також місто не входить до території Смарагдової мережі України. Озеленені ландшафти збереглися лише в межах території зелених насаджень загального користування – 15,4 га, що становить близько 1 % території міста.

За результатами проведених перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства на території м. Червоноград Львівської області у період 2017-2020 років державною екологічною інспекцією у Львівській області виявлено порушення у дотриманні природоохоронного законодавства щодо біорізноманіття:

- Червоноградська міська організація УТМР – Червоноградською МО УТМР допущено грубі порушення вимог п.1 ст.20 та абз.1 ч.2 ст. 30 ЗУ “Про мисливське господарство та полювання” та абз.2 ст.34 ЗУ “Про тваринний світ”, наслідком якого мало місце незаконного добування мисливських тварин (кабана) та нанесено збитки в сумі 40 тис. грн. Не проведено заходи відмежування території господарства та відтворюючу ділянку шляхом встановлення аншлагів, вказівних та граничних стовпів. 2. Відпуск дичини призначеної для використання на харчові цілі проводиться без ветеринарно-санітарної експертизи дичини (ветеринарних довідок не представлено).

Не укладено відповідні договори між власниками або користувачами земельних ділянок з Червоноградською міською організацією Українського товариства мисливців та рибалок (користувачем мисливських угідь), що регулюють їх відносини. Не проводяться комплексні заходи із збереження і поліпшення, середовища їх перебування, зокрема егерською службою не вживаються заходи щодо боротьби із спалюванням сухої рослинності в наданих для користування мисливських угіддях. Визначення відтворювальних ділянок не погоджено з власниками або користувачами земельних ділянок, зокрема в частині погодження із сільськими радами.

Інші порушення у дотриманні природоохоронного законодавства за результатами проведених перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства на території м. Червоноград Львівської області у період 2017-2020 років державною екологічною інспекцією у Львівській обл.:

- КП “Червоноградводоканал” – відсутні правовстановлюючі документи на правокористування земельної ділянки.
- Комунальне підприємство “Комунальник” – не виконано пунктів припису Інспекції щодо усунення порушених вимог природоохоронного законодавства;
- ТзОВ “Євро-Комерс” – Відсутній наказ про призначення відповідальних осіб за охорону навколишнього природного середовища.
- КП “Комунальник” – не проведено накриття відпрацьованої карти полігону ТПВ.
- ТзОВ “Біотермал” – Невиконано пунктів припису Інспекції щодо усунення порушених вимог природоохоронного законодавства.

Прогнозні зміни стану довкілля та здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

Згідно характеристики та аналізу поточного стану довкілля у м. Червонограді наявні певні екологічні проблеми та ризики, найперше пов'язані з вуглевидобувною діяльністю, а також впливами урбанізації, які мають вплив на стан довкілля, так і на умови життєдіяльності та здоров'я населення. Рішення генерального плану спрямовані перш за все, на вирішення проблем спричинених урбанізацією, а також передбачають закриття та реконструкцію шахт.

Незатвердження генерального плану призведе до розвитку та посилення наявних екологічних проблем, що в цілому матиме також негативний вплив і на здоров'я населення.

Таким чином, при незатвердженні ДДП очікується:

– погіршення стану атмосферного повітря, насамперед в житлових кварталах та поряд з ними, внаслідок збільшення інтенсивності руху транспортних засобів (в тому числі і транзитного транспорту), діяльності підприємств та комунальних об'єктів з недотриманими СЗЗ та застарілим технічним оснащенням;

– збільшення шумового забруднення на прилеглих до автомобільних доріг житлових кварталів, внаслідок збільшення інтенсивності руху транспортних засобів (в тому числі і транзитного транспорту);

– погіршення стану водних ресурсів та ґрунтів внаслідок відсутності очисних споруд дощових стоків, неповного охоплення централізованим каналізуванням житлових кварталів та частково застарілого обладнання каналізаційних мереж та очисних споруд, збільшення втрат водних ресурсів при транспортуванні внаслідок застарілих водопровідних мереж;

– погіршення стану земельних ресурсів та ґрунтів внаслідок не вирішення та можливого розвитку процесів підтоплення, затоплення та заболочування територій;

– загальне погіршення стану довкілля внаслідок відсутності рішень щодо колишнього полігону ТПВ, діяльності гірничодобувних підприємств та ін.

До наведених наслідків, які також впливатимуть і на умови життєдіяльності та стан здоров'я населення, відноситься і мала частка ландшафтно-рекреаційних територій.

Отже, у випадку незатвердження ДДП позитивні зміни стану довкілля та здоров'я населення не передбачаються, а навпаки призведе до погіршення існуючого стану.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

3.1. Аналіз проектованих змін на території державного планування

Проект змін до генерального плану м. Червонограда Львівської області розроблений на зміну діючого генплану міста, розробленого ДП ДІПМ "Містопроєкт" у 2006 році і затвердженого у 2007 році.

Метою генерального плану є необхідність визначити пріоритетні пропозиції, які б зумовили сталий перспективний розвиток Червонограда на основі покращення умов проживання населення, забезпечення економічного зростання, удосконалення соціальної, виробничої, інженерно-транспортної інфраструктури міста, екологічного оздоровлення природного середовища. Реалізація цих напрямків у рамках сталого розвитку міста забезпечить досягнення високих стандартів рівня та якості життя його населення і сприятиме привабливості Червонограда і для майбутніх поколінь.

Перспективи розвитку Червонограда визначаються в залежності від конкретних територіально-планувальних ресурсів, положення міста в системі розселення, наявності і розподілу трудових ресурсів, враховуючи наявні санітарно-екологічні та інженерно-геологічні фактори, які створюють певні обмеження для розвитку міста.

На території м. Червонограда і прилеглих територіях наявні санітарно-гігієнічні, інженерно-геологічні і планувальні фактори, які створюють незадовільні (дискомфортні) умови для проживання населення та певні обмеження для розвитку міста, до яких належать:

1. Обмеження, обумовлені наявністю джерел шкідливого впливу.

В межах міста та на прилеглих до нього територіях розташовані об'єкти виробництва, комунального господарства (в т. ч. кладовища), інженерної та транспортної інфраструктури, в санітарно-захисних зонах від яких розташована житлова і громадська забудова. Генеральним планом визначені нормативні СЗЗ від об'єктів і підприємств. Крім того, до планувальних обмежень на території Червонограда відносяться наступні:

- нормативна відстань від регіональної автодороги державного значення Р-15 Ковель – Жовква – 50 м, фактична має бути визначена з урахуванням забезпечення нормативного рівня забруднення повітря, розрахункова шумова зона існуюча – 23 м;

- шумова зона від залізниці Львів – Ковель – 120 м;

- шумові зони від відкритих трансформаторних підстанцій:

- від ПС "Червоноград-2" і ПС "Межиріччя-110" напругою 110/35/6 кВ кожна до існуючої житлової забудови – 250 м, до проектованої житлової забудови – 450 м;

- від ПС "Зміна"-110/10 кВ до існуючого житла – 200 м, до проектованого – 370 м;

- від ПС "Червоноград-1"-35/6 кВ до існуючого житла – 100 м, до проектованого – 190 м;

- від ПС "Червоноград-3"-35/6 кВ до існуючого житла – 140 м, до проектованого – 250 м;

- від ПС "Межиріччя-3"-35/6 кВ до існуючого житла – 95 м, до проектованого – 170 м.

2. Обмеження, зумовлені необхідністю дотримання відстаней до інженерних мереж і споруд:

- охоронні зони повітряних ЛЕП: 110 кВ – 20 м, 35 кВ – 15 м від крайніх дротів в кожену сторону та мінімальні відстані по горизонталі від проєкцій крайніх проводів до найближчих будинків і споруд;

- нормативні відстані від інженерних мереж і споруд до забудови.

3. Обмеження за інженерно-геологічних умовами, оскільки територія міста частково належить до несприятливої (понижені і заболочені території із заляганням ґрунтових вод на глибині до 1 м від поверхні землі) і малосприятливої для забудови (окремі ділянки в різних місцях міста з ухилом поверхні землі до 0,5 % і 8-15 %), що вимагає відповідної інженерної підготовки.

4. Обмеження за природоохоронними вимогами

- зони охорони водного басейну – прибережні захисні смуги річок, природних водойм, які згідно Водного кодексу встановлюються з урахуванням містобудівної документації, але на незабудованих територіях становлять:

- від річки Західний Буг – 100 м;

- від річки Солокія – 50 м;

- зони санітарної охорони підземних водозаборів Межирічанський та Борятинський – I, II, III пояси зон санітарної охорони.

5. Обмеження за вимогами охорони культурної спадщини міста. Генеральним планом враховані напрацювання проекту "Історико-архітектурний опорний план, проект зон охорони пам'яток м. Червонограда Львівської області", виконаного НДЛ-104 НУ "Львівська політехніка" (Львів, 2014 р.), який слід одночасно розглядати із генеральним планом міста.

З врахуванням всіх планувальних обмежень та мети розроблення містобудівної документації, проект змін до генерального плану пропонує:

- збільшення площі м. Червонограда шляхом приєднання прилеглої північно-західної околиці до території міста, де планується в перспективі завершення будівництва кварталу "Добрячин";

- вдосконалення функціонально-планувальної організації території міста шляхом:

- розвиток сельбищних територій¹;
- вдосконалення громадського центру²;
- ефективно використання територій виробничих зон³.
- вдосконалення (оптимізація) комунально-господарської зони⁴;
- розвиток ландшафтно-рекреаційних територій⁵;
- розвиток вулично-дорожньої мережі:
 - реконструкції існуючої і будівництво нової вулично-дорожньої мережі⁶;
 - місця для зберігання автомобільного транспорту⁷;
- вдосконалення (реконструкція) інженерних мереж:
 - удосконалення та розвиток водопровідної мережі⁸;
 - розвиток та покращення господарсько-побутової каналізації⁹;
 - будівництво мереж дощової каналізації та дощових очисних споруд¹⁰;
 - розвитку системи дренажної каналізації¹¹;
 - зменшення непродуктивних втрат теплової енергії¹²;
- вдосконалення санітарного очищення території:
 - покращення санітарної очистки міста;
 - збільшення площі території та потужності сміттесортувальної лінії¹³.

1 – Розвиток житлових територій планується здійснювати шляхом впорядкування існуючих житлових утворень та за рахунок освоєння вільних територій, придатних для забудови.

Генеральним планом передбачається завершення формування кварталів "Левада", "Солокія", в районі вул. Яворницького, вул. Гоголя тощо. По вул. Грушевського (дамбі) передбачається формування нових кварталів компактно-квартирної забудови обмеженої висотності (до 4 пов.) з вбудовано-прибудованими об'єктами обслуговування вздовж вулиці.

Садівничі товариства, розташовані в районі вул. Хмельницького, які не попадають в зони планувальних обмежень пропонуються поступово трансформувати у житлові квартали або групи садибної забудови.

Освоєння резервних територій в межах вулиць Корольова - Мазепи - Бандери (мікрорайону "Набережний") для розміщення багатоквартирної забудови на розрахунковий термін передбачається переважно вздовж вул. Мазепи і вул. Бандери. Решта територій межах вказаних вулиць, а також територія кварталу "Добрячин" залишатимуться резервними для житлової забудови в перспективі.

Генпланом враховано також ділянки, відведені під житло, і передбачається завершення будівництва розпочатих житлових утворень.

В межах сельбищних територій передбачається подальше формування взаємозв'язаних зон громадського центру, житлової забудови, озелених територій загального користування, а також вулично-дорожньої мережі.

2 – планується подальший розвиток громадського центру, що сприятиме кращій організації обслуговування, привабливості поселення та поліпшення комфортності його середовища. З цією метою передбачається:

- формування громадської зони вздовж вул. Грушевського (дамби), яка з'єднає центри північного та південного планувальних районів та спортивний центр із стадіоном "Шахтар";

- організація підцентрів громадського обслуговування у периферійній зоні міста;

- створення локальних осередків об'єктів обслуговування у віддалених місцях, з врахуванням оптимальних радіусів обслуговування.

3 – передбачається перспективний економічний і соціальний розвиток м. Червонограда завдяки вдосконаленню діючих та створенню нових ефективних виробничих підприємств, насамперед промислових комплексів сучасного типу – із застосуванням екологічно безпечних технологій та сучасного наукоємного виробництва.

Існуючі рентабельні підприємства необхідно вдосконалювати, технічно модернізувати з метою покращення екологічного стану середовища та умов праці. Малорентабельні і нерентабельні необхідно технічно модернізувати або перепрофілювати.

Разом з тим, у найближчій перспективі відбуватиметься становлення і розвиток малого підприємництва, що вимагає впровадження цілеспрямованої політики по його підтримці шляхом реалізації взаємопов'язаних заходів щодо забезпечення сприятливих правових та організаційних умов для ефективного розвитку.

В основу розвитку виробничих зон закладається принцип ефективного використання їх територій, де можуть бути створені нові об'єкти виробництва та підприємницької діяльності при умові забезпечення санітарних розривів до сельбищних територій.

Підприємства, які функціонують поблизу сельбищної зони, необхідно модернізувати, перепрофілювати або закрити і використати під інші функції з метою зменшення шкідливого впливу та зменшення СЗЗ в сторону житлової забудови.

Генпланом враховано перспектива закриття шахти "Великомостівська", територія якої згодом має бути рекультивована з метою використання її під новий об'єкт виробництва та Повернення у корисне користування ділянки колишнього полігону ТПВ

5 – в проекті змін до генерального плану передбачено:

- реконструкцію і модернізацію діючих об'єктів комунально-господарського призначення на існуючих ділянках;

- розміщення очисних споруд дощових стоків на ділянках в східній та північно-західній частинах міста (в районах кварталів "Левада" і "Добрячин");

- ліквідація недіючих котелень і використання їх ділянок для нових об'єктів;

- закриття старого кладовища на вул. Хмельницького у встановленому порядку з метою зменшення СЗЗ до 50 м, оскільки на даний час у 300-метрову СЗЗ від нього попадає значна частина ділянок житлової (насамперед садибного житла) і громадської забудови.

- розташування пожежного депо в південній промзоні на вул. Львівській, що забезпечить протипожежною охороною південну частину міста.

5 – передбачається формування структури озелених територій та відкритих просторів, що охоплює зелені насадження загального користування, сади і природні ландшафти. Разом з тим планується створення ландшафтно-рекреаційних зон, організація середовища відпочинку. Для цього пропонується формування комплексу озелених територій в заплаві ріки Західний Буг.

Для формування цілісної системи озеленення і забезпечення достатньої площі озелених територій загального користування передбачається:

- впорядкування існуючого озеленення;
- облаштування нових парків, скверів та озелених пішохідних бульварів в кварталах проектованої забудови;
- влаштування малих скверів, об'єктів озеленення поблизу нових громадських закладів;
- влаштування нових озелених майданчиків для ігор дітей і відпочинку дорослих;
- організація озелених набережних з елементами благоустрою;
- влаштування зелених коридорів вздовж каналів, навколо водойм.

Таким чином, сумарна площа озелених територій загального користування в місті становитиме не менше 50 га.

На вулицях, вздовж магістральних доріг, пропонується озеленення для забезпечення захисту від пилу, шуму, відпрацьованих автомобільних

газів. В санітарно-захисних зонах від виробничих і комунальних підприємств передбачається організація спеціального озеленення. Вздовж залізниці, переважно в межах смуги її відводу, пропонується облаштування озелених шумозахисних смуг.

6 – Розвиток існуючих і проєктованих планувальних утворень м. Червонограда потребує реконструкції існуючої і будівництво нової вуличної мережі з влаштуванням нормативних габаритів поперечного профілю. Для оптимального транспортного забезпечення і зручного сполучення пропонується:

- завершення будівництва магістральної вул. Корольова (в північно-східній частині міста);
- будівництво нових житлових вулиць в кварталах запланованої забудови;
- створення зручного транспортного сполучення забудови в районі вул. Гоголя (в східній частині міста) з вулицями Івасюка і Героїв Майдану;
- організація транспортного об'їзду від вул. Промислової до вул. Хмельницького, що сполучатиме західну та північну промзони в місті, а також забезпечуватиме зручний зв'язок із селами Рудка і Борятин;
- будівництво транспортних розв'язок на стику вулиць Львівська – Промислова, Львівська – Радехівська, об'їзна Р-15 – Промислова;
- будівництво ділянки об'їзду автодороги Р-15 в західній околиці міста (частково паралельно до існуючої залізничної лінії) для оптимізації руху транзитного автотранспорту, а також вантажного транспорту західної та південної промзони.

7 – Прогнозований рівень автомобілізації досягне 21- 24,5 тис. автомашин. Зберігання легкових автомобілів буде здійснюватися в колективних боксових гаражах та в гаражах на присадибних ділянках.

Генеральним планом пропонується розміщення багатоярусних гаражів для постійного зберігання автомобілів мешканців багатоквартирної забудови на вулицях Набережна, Мазепи і Корольова за умови дотримання нормативних відстаней до житлової і громадської забудови

Прокатні та відомчі автомобілі зберігатимуться на території відповідних організацій.

Біля закладів масового відвідування та обслуговування, об'єктів виробництва, облаштовуються відкриті стоянки для тимчасового зберігання автомобілів, а в житлових кварталах – гостьові автостоянки. Конкретні місця розміщення автостоянок та їх місткість визначається на наступних стадіях проєктування згідно нормативних вимог.

8 – Першочерговим завданням є заходи по оптимізації системи водопостачання: переобладнання насосних станцій, реконструкція мережі водопроводу, зменшення втрат питної води та вдосконалення точності обліку водопостачання. В подальшому необхідна комплексна реконструкція системи водопостачання із заміною водогінних мереж. Генеральним планом передбачається розвиток мережі водопроводу для повного забезпечення централізованим водопостачанням існуючої і нової забудови. Згідно розрахунку витрати води на розрахунковий період складатимуть орієнтовно 25 тис. м³/добу.

9 – Генеральним планом передбачається каналізування всієї забудови Червонограда із прокладанням нових мереж каналізації, виходячи з умов рельєфу місцевості та планувальної структури забудови міста.

Загалом для покращення водовідведення генпланом пропонується:

- демонтаж аварійних ділянок колекторів із заміною на нові трубопроводи з поліетіленових труб відповідного діаметру;
- забезпечення водовідведенням існуючої забудови, прокладання вуличних колекторів побутової та дощової каналізації у сформованих кварталах садибної забудови;
- для під'єднання нових колекторів до діючих передбачити (в разі необхідності) заміну ділянок існуючих колекторів на нові трубопроводи з поліетіленових труб більшого діаметру;
- реконструкція КНС зі збільшенням продуктивності при необхідності;
- прокладання нових мереж побутової каналізації для проекрованої забудови.

Також передбачається реконструкція каналізаційних очисних споруд "Гірник" з модернізацією їх обладнання. Технологічне обладнання переобладнаних каналізаційних очисних споруд має відповідати вимогам екологічної безпеки, що визначається і погоджується відповідними службами згідно чинного законодавства.

10 – Передбачено будівництво мереж дощової каналізації та дощових очисних споруд при забудові нових кварталів в північно-східній частині міста і завершенні кварталу "Левада". З решти території нової та старої частини міста поверхневі води передбачається відводити по існуючій та проектній мережі дощової каналізації та скидати в р. Західний Буг після очистки.

Для очищення поверхневих стоків від забруднення зваженими речовинами і нафтопродуктами пропонується влаштування локальних очисних споруд закритого типу в місцях зосередження стічних вод. Очисні споруди влаштовуються перед випуском стоків у водотоки.

Стічні води з території гаражів перед скиданням необхідно очищувати від зважених і паливно-мастильних речовин, для чого можуть бути використані брудовідстійники і сепаратори нафтопродуктів.

11 – Для зниження рівня ґрунтових вод на понижених територіях міста (в районі пр. Шевченка, вул. Кристинопільської, вул. Забузької, кварталі "Добрячин" тощо) слід передбачити влаштування площадного дренажу. Напрями потоків ґрунтових і дренажних вод співпадають, і направлені в сторону річок Західний Буг і Солокія. З дренажних територій дренажні води перекачуватимуться за допомогою насосних станцій.

12 – Для вдосконалення централізованого опалення міста передбачено заходи щодо оптимізації генерації та транспортування теплоносіїв:

- проведення комплексної реконструкції із застосуванням заходів термореновації, спрямованих на зменшення теплоємності будівель та втрат тепла;
- заміну застарілого обладнання діючих котелень.

Джерелом централізованого теплопостачання для існуючої багатоповерхової житлової забудови і окремих громадських об'єктів залишаються діючі котельні. Опалення садибної забудови та малоповерхових квартирних будинків приймається індивідуальне від двофункційних газових котлів. Джерелом теплопостачання більшості громадських об'єктів та промислових підприємств служитимуть індивідуальні паливні та малі котельні (прибудовані і окремостоячі), обладнані сучасними котлами, що працюють в автономному режимі на газовому паливі.

13 – згідно наданих техніко-економічних показників передбачено збільшення площі території з 7,2 га до 14, 7 га та потужності сміттєсортувальної лінії.

У зв'язку з тим, що територія міста повністю знаходиться на підроблюваних територіях родовища кам'яного вугілля, проекти будинків і споруд, які будуються на даних територіях, необхідно розробляти на основі **гірничо-геологічного обґрунтування**.

3.2. Потенційний вплив проєктованих рішень на стан довкілля

Таблиця 3.1.

Оцінка ризиків реалізації ДДП для довкілля

Чи може реалізація документу ДДП спричинити	Негативний вплив			Чи передбачені заходи для покращення екологічної складової
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
Збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел		+		+
Збільшення викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел	+			+
Погіршення якості повітря			+	+
Поява джерел неприємних запахів			+	
Збільшення шумового (акустичного) навантаження		+		+
Збільшення забруднення внаслідок горіння териконів		+		
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневій воді	+			+
Збільшення кількості вод для водопостачання	+			+
Збільшення навантаження на каналізаційні системи	+			+
Розвиток небезпечних гідрологічних процесів і явищ (підтоплення, паводки)		+		+
Порушення гідрологічного режиму водних об'єктів		+		+
Зміни обсягів підземних вод		+		+
Інфільтрація забруднених вод від вимивання із териконів токсичних компонентів у водоносні горизонти та поверхневій воді		+		
Геологічне середовище та земельні ресурси				
Зміна інженерно-геологічних, гідрологічних та гідрологічних умов		+		
Розвиток небезпечних гідрологічних процесів (затоплення, підтоплення та заболочення)		+		
Просідання гірничого масиву		+		
Трансформація рельєфу території		+		+
Зміни структури земельного фонду		+		
Порушення ґрунтового шару		+		

Підвищення концентрації токсичних компонентів у ґрунтовому покриві при інфільтрації забруднених вод від териконів		+		
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ	+			+
Збільшення кількості утворюваних промислових відходів		+		
Збільшення обсягів накопичення відходів	+			+
Біологічне та ландшафтне різноманіття				
Зміни у чисельності видів рослин та тварин	+			+
Негативний вплив на зелені зони			+	+
Збільшення площі ріллі			+	
Пригнічення біорізноманіття природних фітоценозів на території шахт		+		
Населення				
Появу загроз для здоров'я населення		+		+
Зменшення кількості та якості місць для рекреації			+	+